

PACT
ZAANDAM
OOST
2024-2044

We zien je in Zaandam-Oost

Voortgangsrapportage 2023

Pact Zaandam-Oost

INHOUDSOPGAVE

VOORWOORD	3
WAAR STAAN WE NU?	4
2023 IN VOGELVLUCHT	7
PACT BREED	8
OPGAVE 1 - JEUGD	10
OPGAVE 2 - PARTICIPATIE & ARMOEDE	16
OPGAVE 3 - FIJN WONEN	20
OPGAVE 4 - VEILIGHEID	24
OPGAVE 5 - GEZONDHEID	27
MONITORING	30
BESTEDING MIDDELEN	37
BIJLAGE 1. HET PACT ZAANDAM-OOST IN HET NIEUWS	39
BIJLAGE 2. STOPLICHTRAPPORTAGE Q1 EN Q2 2024	42

Foto voorzijde:

V.l.n.r. Sara, Hanan, Sawan en Abdulrahman.

VOORWOORD

Voor u ligt de jaarlijkse voortgangsrapportage van het Pact Zaandam-Oost, een van de 20 gebieden van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid. In deze rapportage doen we verslag over het jaar 2023 en geven we alvast een doorkijkje naar 2024. We reflecteren langs de vijf opgaven op onze ambities, interventies en resultaten. Wat hebben we behaald, waar zijn we trots op en wat vraagt nog extra aandacht.

Dit is de eerste voortgangsrapportage in deze vorm. Vanaf nu zal er jaarlijks een voortgangsrapportage verschijnen. 2023-2024 markeert een overgangperiode. Het Pact Poelenburg Peldersveld breidde begin 2024 uit naar Zaandam-Oost. Deze rapportage blikt terug op 2023, maar neemt ook alvast een voorschot op 2024. Omdat de voorbereidingen voor deze uitbreiding in 2023 in volle gang waren en we gelijktijdig hebben gewerkt aan het uitvoeringsplan 2024-2027. In het uitvoeringsplan staat wat we met elkaar gaan doen om de doelstellingen op de vijf opgaven én de lange termijn ambitie van het pact dichterbij te brengen. In deze voortgangsrapportage rapporteren we inhoudelijk op de voortgang en monitoren we aan de hand van de in het gebiedsplan opgenomen indicatoren de langetermijneffecten.

De voortgangsrapportage is opgesteld door het programmabureau, maar tot stand gekomen met bijdragen van alle partners. Belangrijk om te vermelden is dat wij ons in deze rapportage beperken tot hetgeen vanuit het Pact *aanvullend* gebeurt ten aanzien van de reguliere inzet van alle partners in Zaandam-Oost. Met uitzondering van de interventies die zijn gestart en ontwikkeld vanuit de samenwerking binnen het Pact, maar die inmiddels (deels) onderdeel zijn geworden van de reguliere budgetten en capaciteit van de partners.

Leeswijzer

In het eerste hoofdstuk *Waar staan we nu?* lees je welke ontwikkelingen wij zien in het gebied en waar we nu staan als alliantie. *2023 in vogelvlucht* geeft een overzicht van de mijlpalen en inspirerende momenten. In het derde hoofdstuk vind je een reflectie op opgave overstijgende ontwikkelingen en resultaten. In de hoofdstukken per opgave reflecteren we langs de lijn van de vijf opgaven op de voortgang van het Pact. Je vindt hier ook interviews en verhalen uit de wijk. In het hoofdstuk *Monitoring* gaan we in op de langetermijneffecten. We sluiten de rapportage af met *Besteding middelen*, waarin we een overzicht geven van de uitnutting van de verschillende regelingen.

Bijlage

Het Pact kwam het afgelopen jaar een aantal keer in het nieuws. In bijlage 1 worden een aantal nieuwsitems uitgelicht. De stoplichtenrapportage in bijlage 2 laat zien waar we staan met de uitvoering en de individuele interventies (Q1 en Q2 2024). Deze bijlage dient als sturingsinformatie voor het dagelijks bestuur en de partners. Zo zien we of we op koers liggen met ons uitvoeringsplan, welke succes we hebben behaald en welke knelpunten extra aandacht nodig hebben.

Remy Justus en Marieke Sloep,

programmadirecteuren Zaandam-Oost

WAAR STAAN WE NU?

Om met het belangrijkste te beginnen: ook in 2023 en begin 2024 werkten we met de focus op wat op korte en langere termijn het verschil gaat maken in het leven van bewoners. De versterking van de aanpak van Moeders van Zaandam, de uitbreiding van het aantal scholen dat werkt met de verlengde leertijd op het primair onderwijs, een extra jongerenwinkel, meer inzet op collectief aanbod rondom gezondheid om te werken aan de belemmeringen van bewoners om mee te doen, de uitbreiding in capaciteit van het Interventieteam en de eerste twee concrete woningbouwprojecten die nu definitief doorgaan, zijn slechts een paar voorbeelden.

UITBREIDING NAAR ZAANDAM-OOST

In 2023 zijn belangrijke stappen gezet in de uitbreiding van het Pact Poelenburg Peldersveld naar het Pact Zaandam-Oost. In januari 2024 heeft de officiële ondertekening plaatsgevonden. Dat betekent dat we naast de twee genoemde wijken nu ook Hoornseveld, Rosmolenwijk, Zaandam-Zuid en Kogerveld in onze plannen meenemen. Ook de alliantie werd uitgebreid en ondertussen hebben ruim 40 partners zich aangesloten. Alle partners hebben afgesproken zich langdurig in te zetten, namelijk 20 jaar. Die termijn komt niet uit de lucht vallen: hij staat namelijk gelijk aan één

generatie. De 20-jarige afspraken die hierover zijn gemaakt zijn vastgelegd in het [Pact Zaandam-Oost¹](https://www.pactzaandamoost.nl/system/attachments/files/000/016/901/original/Pact_Zaandam_Oost.pdf). De jaren 2020-2023 (Pact Poelenburg en Peldersveld) zijn daarmee niet voor niets geweest. We hebben stevige successen behaald en sterke plannen in gang gezet. Bovendien hebben we 3 jaar ervaring kunnen opdoen met een nieuwe manier van werken, en dat is van onschatbare waarde in een langetermijnaanpak als deze. Daar gaan we de aankomende jaren mee door.

Een groot deel van de programma's en activiteiten die we hebben opgestart in 2023 of de jaren daarvoor, lopen door of worden uitgebreid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan Moeders van Zaandam, StiPP (Studenten in Poelenburg en Peldersveld), het jongerenwerk op het Voortgezet Onderwijs en de Opleiding in de wijk, maar ook aan het Interventieteam en het Team Wijkgerichte Overlast dat in 2023 is opgeschaald naar alle wijken van Zaandam-Oost. Ook het realiseren van een fysieke locatie waar bewoners dagelijks binnen kunnen lopen met hun vragen over o.a werk, stages, opleidingen en fijn wonen is iets waarvan we al langer droomden. In 2023 zijn hiervoor de voorbereidingen gestart en zijn we begonnen met het opleiden van sleutelpersonen uit de wijken om deze locatie te bemensen. We zijn trots dat Spaansgroen in 2024 haar deuren opende voor bewoners, op een locatie midden in het gebied.

¹ https://www.pactzaandamoost.nl/system/attachments/files/000/016/901/original/Pact_Zaandam_Oost.pdf

TRENDS EN ONTWIKKELINGEN

Deze voortgangsrapportage volgt kort op de vaststelling van het Pact Zaandam-Oost. We kunnen daarom over veel van de indicatoren die we samen met het Rijk hebben vastgesteld om de meetbare resultaten te volgen nog weinig zeggen. Een overzicht van de laatste stand van zaken is wel opgenomen in deze rapportage onder Monitoring. Je kan dit lezen als een nulmeting. De aankomende jaren zullen we geleidelijk een langetermijnszicht krijgen in de ontwikkelingen en eventuele trends.

Een van de trends die wel zichtbaar is, is het dalende percentage bijstandsgerechtigden in de wijken Poelenburg en Peldersveld (monitoring in het kader van de Regio Deal ZaanIJ). Deze daling is het resultaat van de intensieve aanpak in het kader van 'Participeren met Perspectief' waarin bewoners met een uitkering intensief worden geholpen om te werken aan een betere toekomst. Deze aanpak bewijst zichzelf: intensieve aandacht, vertrouwen en niet meer loslaten zijn de succesfactoren om wijkbewoners aan het werk te helpen of als dat (nog) niet lukt op een andere manier

te laten participeren naar vermogen. Ruim 500 mensen zijn uitgestroomd uit de uitkering, wat een besparing van ongeveer 7,5 mio oplevert. En het belangrijkste: het gaat om duurzame uitstroom. We zien bijna niemand opnieuw instromen.

Daarnaast zien we ook de gewenste toename van het aantal kinderen dat deelneemt aan VVE. Ook hier zien we dat de gezamenlijke inzet van alle partners in de Zaanse aanpak bijdraagt aan deze gunstige ontwikkeling.

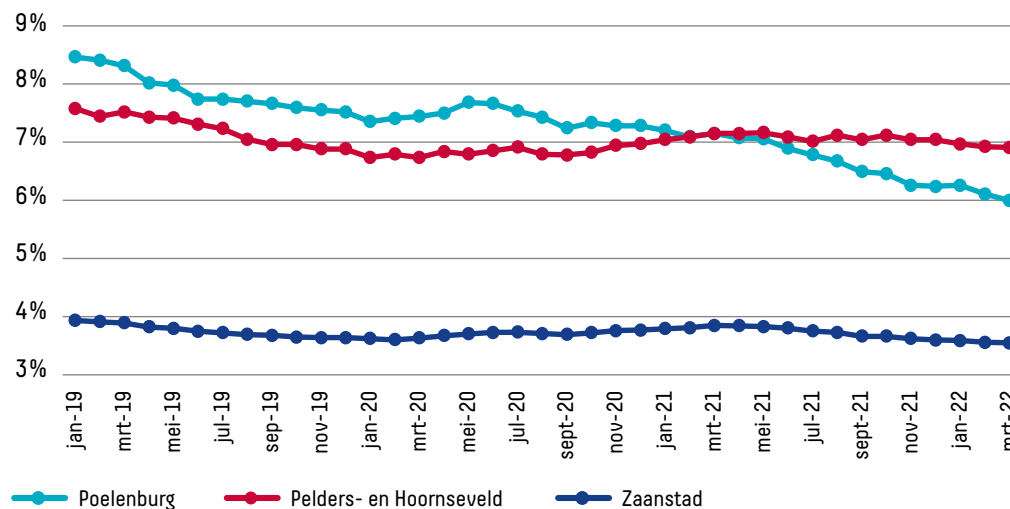
De recent verschenen Leefbaarometer geeft ook een doorkijkje naar hoe het ervoor staat in de wijken. Een van de opvallende bevindingen is de verbinding tussen de gezondheid en de fysieke leefomgeving. In Zaandam-Oost is de ervaren gezondheid sterk gedaald. Dit zien we ook terug in de monitoring die we doen in het kader van de Regio Deal ZaanIJ. Dit onderschrijft de noodzaak om hier extra op in te zetten de aankomende jaren. Met de uitbreiding van het Pact is gezondheid toegevoegd als vijfde opgave.

DICHT BIJ DE BEWONERS

In 2023 waren er landelijke verkiezingen voor de Tweede Kamer. In de wijken die onderdeel zijn van het Pact was de opkomst wederom laag. In het bijzonder in Poelenburg en Peldersveld bleef de opkomst met 46,7 procent structureel achter ten opzichte van de rest van Zaanstad. We herkennen de trend die het onderzoek 'Afgehaakt Nederland²' laat zien. Ook wij zien in dit lagere opkomstpercentage een signaal dat bewoners het contact met de overheid aan het verliezen zijn. Het werken aan het herstellen van vertrouwen in de overheid en instituties is een van de belangrijke opdrachten die wij onszelf meegeven. Dat vraagt iets van de organisaties die zijn aangesloten bij het Pact. We moeten zichtbaar aanwezig zijn in de wijk, zichtbaar investeren op de korte termijn in de directe leefomgeving van inwoners en impact maken op die onderwerpen die voor bewoners van belang zijn. Maar vooral ook goed luisteren, en continue in gesprek zijn met de bewoners. En tegelijkertijd maakt die zichtbare investeringen het ook mogelijk om het gesprek met bewoners te hebben over wat zij zelf kunnen doen om bij te dragen aan een leefbare wijk.

Het meer zichtbaar zijn, luisteren en continue in gesprek zijn, hebben we in 2023 onder andere gedaan door de analyse van het gebied Zaandam-Oost niet alleen vanuit data maar ook samen met bewoners op te stellen. We zijn met een paar honderd bewoners in gesprek gegaan om te horen wat volgens hen nodig is in hun wijk en wat prioriteit verdient. Bij de uitwerking van de uitvoeringsplannen hebben we eveneens bewoners per opgave betrokken om mee te bepalen wat we concreet moeten gaan doen om het verschil te maken. Daarnaast investeren we in de communicatie (o.a. Pact Post en een instagrampagina [Pactzaandamoost³](https://www.instagram.com/pactzaandamoost/)) om bewoners te laten zien wat er concreet gebeurt vanuit de verschillende partners. En door de uitbreiding van het team wijkgerichte overlast en het Interventieteam zijn we sinds 2023 ook zichtbaarder in de aanpak van ondermijnende criminaliteit en woonfraude (grote wens van bewoners).

Percentage inwoners met bijstand t.o.v. aantal inwoners 18-65 (eigen cijfers)

² <https://www.kennisopenbaarbestuur.nl/documenten/rapporten/2021/12/17/atlas-van-afgehaakt-nederland>

³ <https://www.instagram.com/pactzaandamoost/>

INRICHTEN VAN DE PROGRAMMAORGANISATIE

Zaandam-Oost is onderdeel van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid (NPLV). Binnen dit programma zijn 20 gebieden in Nederland aangewezen waar de opeenstapeling van sociaaleconomische problematiek zo heftig is dat het Rijk heeft besloten dat het die gebieden (financieel) moet ondersteunen om dit aan te pakken. Voorwaarde om onderdeel te zijn van het NPLV is dat er een alliantie van partners is en een onafhankelijk programmabureau dat leiding geeft aan het aanpakken van de problematiek. Dit was samen met de uitbreiding van het Pact naar Zaandam-Oost aanleiding om in 2023 een aantal vraagstukken rondom de organisatie, randvoorwaarden en gebiedsgerichte aanpak verder uit te werken.

En dat is nog best een puzzel geweest. Hoe zorg je dat je als partners ook echt anders met elkaar gaat samenwerken, op basis van gelijkwaardigheid. Welke ondersteunende structuren heb je daarvoor nodig? Er is een dagelijks bestuur (DB) aangesteld dat bestaat uit bestuurlijke vertegenwoordigers van de partner-organisaties.

Dit DB heeft de programmadirectie benoemd die samen met het programmabureau werkt aan het behalen van de doelen. We zijn blij dat het programmabureau nu op volledige sterkte is en alle posities zijn ingevuld. Een ingewikkeld vraagstuk bleek de tweeledige rol van de gemeente. Enerzijds is zij partner in het Pact, anderzijds treedt zij ook op als beheerorganisatie voor de middelen en een groot gedeelte van het personeel van het programmabureau. Een duidelijke scheiding van deze twee rollen is cruciaal gebleken. De afspraken hierover zijn in 2024 vastgelegd. Het programmabureau wordt een afdeling binnen de gemeente. Ook de financiële administratie en geldstromen van het Pact worden zo ingericht dat het programmabureau hier overzicht op kan houden en er geen zijsturing is vanuit de gemeente.

EXTRA INVESTEREN

Voorwaarden om deze plannen uit te kunnen voeren is natuurlijk dat we als alliantie de beschikking hebben over voldoende middelen. In 2023 hebben we hiervoor verschillende rijkssubsidies aangevraagd en ook gekregen.

Het gaat om middelen uit het Volkshuisvestingsfonds, de Regio Deal en de SPUK Kansrijke Wijk. We zijn blij dat deze zijn toegekend omdat deze, samen met de eerder toegekende rijksmiddelen, zorgen dat we onze plannen ook echt kunnen gaan waarmaken. Met de SPUK Kansrijke Wijk hebben we extra middelen voor onderwijs, armoede en schulden, re-integratie, ontwikkeling van het jonge kind en veerkracht en weerbaarheid. En met de bijdrage vanuit het Volkshuisvestingsfonds III zijn we in staat om extra in te zetten op het verbeteren van de particuliere woningen, de openbare ruimte en maatschappelijke voorzieningen. De Regio Deal ZaanIJ Groen en Meedoen, die samen met Amsterdam-Noord, Oostzaan en de provincie is aangevraagd, geeft onder andere mogelijkheden voor extra investering in de nieuwe schoolgebouwen, veiligheid, openbare ruimte, toeleiding

naar werk en biedt ruimte om te starten met een aanpak op gezondheid. De Regio Deal wordt specifiek gericht op zaken die bewoners in Zaandam-Oost belangrijk vinden en die dichtbij en zichtbaar zijn. Zo herstellen we stukje bij beetje het vertrouwen in de overheid.

Tegelijkertijd is de zoektocht naar financiering daarmee niet klaar. Deze middelen geven dekking aan onze plannen voor de aankomende 2-3 jaar, maar omdat ze van tijdelijke aard zijn, staan we daarna opnieuw voor een uitdaging. Dat het NPLV is opgenomen in het hoofdlijnenakkoord is mooi. Wij hopen dat er de aankomende jaren ook middelen beschikbaar zullen blijven en komen voor ons gebied. Daarbij kijken we niet alleen naar het Rijk, maar gaan we ook in gesprek met alle partners van de alliantie.

Programmabureau Pact Zaandam-Oost, Guido Wallagh en Jacqueline van de Sande ontbreken.

2023 IN VOGELVLUCHT

Een greep uit de evenementen, werkbezoeken en mijlpalen uit 2023 en begin 2024...

2023

... MAAR ER WAREN ER NATUURLIJK NOG VEEL MEER!

PACT BREED

In het Pact werken we samen met partners aan vijf opgaven. Deze lopen in de wijk dwars door elkaar heen. Juist door integraal samen te werken kunnen we elkaar versterken. Dat doen we tussen de opgaven, maar ook doordat we een aantal activiteiten Pact breed uitvoeren. Veel van deze activiteiten vergroten de aanwezigheid van partners in de wijk en zorgen ervoor dat zij toegankelijker en benaderbaar zijn voor bewoners en professionals uit de wijk. Zodat we naast ze kunnen gaan staan en continue het gesprek kunnen voeren over of we het goede doen. In 2023 heeft deze manier van werken een vlucht genomen.

SPAANSGROEN

Door letterlijk aanwezig te zijn in Zaandam-Oost zijn we dicht bij de bewoners. We werken áán de wijken, ín de wijk. Dat doen we via het wijkpunt Spaansgroen dat in 2024 geopend is. Spaansgroen is een plek waar bewoners altijd welkom zijn. Bewoners kunnen daar terecht met hun vragen, meldingen en ideeën over wonen, openbare ruimte, veiligheid en ze kunnen laagdrempelige hulp krijgen bij het vinden van stages, werk en opleiding. Sleutelpersonen uit de wijk bemensen Spaansgroen. Medewerkers van de gemeente, het Jongerenloket, UWV, FNV, Werkom en het Sociaal Wijkteam sluiten aan. Ook de corporaties zijn op de achtergrond

aanwezig. Zo zorgen we dat we met bewoners in gesprek zijn en blijven. Want zij weten wat er speelt en of onze plannen hun vruchten afwerpen in de wijk.

STIPP

StiPP (Studenten in Poelenburg en Peldersveld) is een leergemeenschap in samenwerking tussen het Pact, Hogeschool van Amsterdam en Hogeschool InHolland. Met StiPP kunnen studenten in de praktijk ervaring opdoen. Studenten, onderzoekers en docenten van de HvA en InHolland werken samen met bewoners en professionals aan oplossingen voor lokale en maatschappelijke vraagstukken uit de wijken Poelenburg en Peldersveld. Samen werken en samen leren. In studiejaar 2023-2024 waren 73 studenten actief in de leergemeenschap. Deze studenten kwamen van Sportkunde (41), Social Work (13), Voeding & Dietiek (3), Pedagogiek (3), Toegepaste Psychologie (10) en IPZ (3). Voor het studiejaar 2024-2025 zullen er wederom studenten van diverse opleidingen aan de slag gaan met vraagstukken op het gebied van bewegen, jeugd, voeding en participatie & armoede. Tevens zullen naar verwachting lectoraten, zoals van armoede, Kracht van Sport en Empowerment & Professionalisering, onderzoek doen in de wijken gerelateerd aan opgaven en interventies uit het Pact

EU-ARBEIDSMIGRANTEN

Oost-Europese arbeidsmigranten, vooral uit Bulgarije, vinden steeds vaker hun weg naar Zaandam-Oost. Een deel van deze nieuwe wijkbewoners is kwetsbaar. De toestroom van deze kwetsbare bewoners heeft een grote impact op alle leefgebieden. Met name de Bulgaarse arbeidsmigranten en hun kinderen hebben vaker te maken met slechte woonomstandigheden, gezondheidsproblemen, minder toegang tot voorzieningen en sociale uitsluiting. Ze lopen het risico om verstrikt te raken in mensenhandel, seksuele-, crimele- en arbeidsuitbuiting. Onderzoek van Pharos in 2023 naar deze groep laat zien dat het hen ontbreekt aan informatie over hun rechten en verantwoordelijkheden, aan inzicht in de Nederlandse cultuur, aan taal- en gezondheidsvaardigheden. Vaak blijven ze voor werk en huisvesting lange tijd afhankelijk van (malafide) tussenpersonen. Naar schatting verblijven ten minste 4.000 Bulgaren in Zaanstad, waarvan 72% in Zaandam-Oost. Het onderzoek is de basis geweest voor een aanpak langs vier pijlers: 1. het verstoren van criminele netwerken, 2. het handhaven op illegale en overlastgevendende situaties, 3. het ondersteunen van de groep aanwezige arbeidsmigranten in kwetsbare situaties met een focus op kinderen, en 4. het ondersteunen van professionals. Pijler 1 en pijler 2 zijn in 2023 deels in gang gezet. Pijler 3 en 4 worden in 2024 gestart.

PACT ACADEMY

Pact Academy is het leer- en ontwikkelprogramma van het Pact gericht op professionals en sleutelpersonen uit de wijk. Dit programma wordt steeds verder uitgebreid en ontwikkeld. Als onderdeel van dit programma organiseerde we in 2023 de eerste editie van de Pact College Tour, een lezing of gesprek met een inspirerende gast. Dit doen we voor de professionals in de wijk, als blijk van waardering voor hun inzet, als inspiratie en als netwerk moment. De eerste spreker was Sinan Cankaya. In 2024 vonden er nog twee edities plaats waarin Sinan Can en Illias el Hadioui op het podium stonden.

In 2024 breidden we Pact Academy verder uit en gaan we aan de slag met het opstarten van een leerlijn voor sleutelpersonen en een ontwikkeltraject voor professionals

gericht op bejegening richting bewoners.

ALARMSOEPJE

Maandelijks organiseert het sociaal wijkteam van Dock het Alarmsoepje. Partners en professionals uit de wijk worden uitgenodigd voor een netwerklunch. Deze informele bijeenkomsten vinden plaats op wisselende locaties in de wijk tijdens het maandelijks luchtalarm. Iedereen kan aanschuiven voor soep, om bij te praten of juist om elkaar te leren kennen.

PACT POST

Bewoners ontvangen elke zes weken de Pact Post. In deze krant lees je verhalen uit de wijk, vertelt door bewoners of professionals uit de wijk. Je leest wat er vanuit het Pact gebeurt, waar zij trots op zijn of juist extra aandacht voor willen. Achter in deze krant is een agenda opgenomen met alle buurtactiviteiten en bijeenkomsten. Van huiswerklessen, tot buurtmaaltijden. Meer informatie is ook te vinden op onze website www.pactzaandamoost.nl.

OPGAVE 1 - JEUGD

KINDEREN DIE OPGROEIEN IN ZAANDAM-OOST MOETEN DEZELFDE KANSSEN HEBBEN OP TALENTONTWIKKELING EN EEN KANSRIJKE TOEKOMST ALS KINDEREN IN ANDERE DELEN VAN DE STAD.

Wat is er bereikt in 2023?

Ruim 40 moeders namen deel aan Moeders van Zaandam-Oost

Elke basisschool in Zaandam-Oost heeft een brugfunctionaris

Digitale weerbaarheid wordt gegeven op 2 van de 11 poscholen en op alle vo-scholen op één na

Kinderwerk bereikt wekelijks tussen de 150-180 kinderen

90 kinderen uit groep 7 en 8 kregen huiswerkbegeleiding in de wijk

Alle basisscholen in de wijken Poelenburg en Peldersveld werken met 2,5 uur Verlengde leertijd

Jongerenwerk is op 3 vo-scholen aanwezig

We opende een tweede jongerenwinkel in Zaandam-Oost

7 momenten in de week organiseert Meidenwerk activiteiten voor meiden in verschillende leeftijden

Meetbare resultaten waar we op inzetten:

- 90-95% bereik VVE
- Referentieniveau
- % 18-30 jarigen met startkwalificatie
- % kinderen met overgewicht/obesitas

2023 stond in het teken van opschalen en uitbreiden: van Poelenburg en Peldersveld naar Zaandam-Oost. Deze opschaling is mede mogelijk door de subsidieregeling Kansrijke Wijk waarvan het volledige bedrag eind 2023 is toegekend. We werken aan steeds meer mogelijkheden voor talentontwikkeling en ondersteunen gezinnen om te zorgen dat zo veel mogelijk kinderen een kansrijke toekomst krijgen. We willen dat kinderen en jongeren opgroeien in een veilige omgeving en dat ze een duidelijk beeld hebben van hun mogelijkheden. We investeren daarbij langs de gehele levenslijn van kinderen, vanaf de conceptie totdat ze 27 jaar zijn.

HET JONGE KIND: ONDERSTEUNING VAN (AANSTAANDE) OUDERS, TAALONTWIKKELING EN VERGROTEN DEELNAME VVE

Omdat de eerste duizend dagen na de conceptie van grote invloed zijn op de ontwikkeling van een kind, ontwikkelden we verschillende aanpakken gericht op de begeleiding van kwetsbare zwangere vrouwen en van ouders met hele jongere kinderen die in risicovolle omstandigheden opgroeien. Deze aanpakken sluiten aan bij stadsbrede interventies zoals Voor een kansrijke start en Nu niet zwanger. In februari 2023 is in Zaandam-Oost gestart met het project **Moeders van Zaandam-Oost**, waarbij aanstaande moeders en ouders met jonge kinderen tot drie jaar intensieve ondersteuning krijgen op het gebied van de hechting, opvoeding, financiën en gezondheid. Derdejaars hbo-stagiaires van relevante opleidingen ondersteunen deelnemers op alle nodige fronten. De resultaten tot nu toe zijn veelbelovend: de ervaren mate van stress bij gezinnen blijkt te zijn gedaald, 40 (aanstaande) gezinnen/moeders hebben inmiddels deelgenomen en er is grote animo bij studenten om stage te lopen. Het mes snijdt dus aan twee kanten: we ondersteunen onze bewoners en enthousiasmeren jonge mensen voor een opleiding in het sociale domein. Een andere interventie die zich richt op kwetsbare, aanstaande ouders is **Centering Pregnancy**, waarbij extra medische zorg geboden wordt in combinatie met het bouwen aan ondersteunend netwerk middels groepsbijeenkomsten. Hiermee zijn we minder ver gekomen dan we voor ogen hadden: er ligt een plan van aanpak, de betrokkenen staan in de startblokken maar het is nog niet gelukt om een fysieke ruimte te vinden.

We weten hoe belangrijk deelname aan de VVE is om taalontwikkeling van kinderen al op jonge leeftijd te stimuleren. **De Zaanse Aanpak** is erop gericht om in de eerste 2,5 levensjaren van een kind ouders te ondersteunen bij allerlei opvoedvragen en de deelname aan de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) te vergroten. Het gaat om een verscheidenheid aan interventies die in samenhang en opvolgend aan elkaar worden ingezet. In 2023 schaalden we veel van deze interventies op van Poelenburg en Peldersveld naar alle wijken van Zaandam-Oost. Zo groeit de komende maanden het aantal **Ouder-en-Kindclubs**, waarbij

MOEDERS VAN ZAANDAM-OOST

Van stress verlagen tot zelfredzaamheid

‘De eerste duizend dagen van een kind zijn heel bepalend’, vertelt Mirte Agter van het Sociaal Wijkteam. ‘Als een moeder tijdens de zwangerschap en de eerste jaren na de geboorte veel stress ervaart, dan kan dat zorgen voor een ontwikkelingsachterstand. Daarom is stressreductie voor zwangeren en net bevallen moeders heel belangrijk. In Zaandam-Oost wonen relatief veel moeders die in armoede leven, ook zijn er gezondheids- en GGZ-problemen.’

Via Moeders van Zaandam-Oost gaan derdejaars stagiaires in tweetallen bij kwetsbare moeders langs, ze studeren hbo Pedagogiek, Verpleegkunde en Social Work. Het project is voor kwetsbare gezinnen waar hulp nodig is op verschillende leefgebieden, qua financiën, huisvesting, medisch, opvoeding, etc. Dit jaar worden er veertig gezinnen begeleid.

Wat is er nu nodig?

Chevante, student Social Work, liep tien maanden stage bij Moeders van Zaandam-Oost: ‘Het is heel fijn dat je bij gezinnen thuiskomt en dat je veel tijd voor ze hebt. Naarmate we een betere band kregen met het gezin, kwamen naast financiële problemen ook zaken aan bod rond opvoeding en het slecht eten en slapen van een ander kind. Dan geef je tips en maak je een schema voor slapen en eten. Het doel is zelfredzaamheid. In het begin moet je veel regelen en bespreken. We zijn echt trots als de moeders nu (bijna) alles zelf kunnen.’

Wat er nodig is, dat doe je.

Latrecia is student verpleegkunde: ‘Door goed te luisteren

hoor je welke problemen stress opleveren. Dat probeer je te verminderen. Soms is het genoeg om een praatje te maken. Wanneer er financiële zorgen zijn, dan kun je een uitkering, een toeslag of een betalingsregeling aanvragen. Zijn er problemen rond medische zaken of huisvesting, dan zoek je daar een oplossing voor.’

Cindy van der Weele van Moeders van Zaandam-Oost: ‘Als je veel stress ervaart, dan kun je niet meer nadenken over wat er allemaal speelt. Door praktisch aan de gang te gaan met problemen, neem je stress weg. Zo ontstaat er ruimte om te bespreken waar nog meer hulp bij nodig is. GGZ-problematiek komt voor. Daarom is het belangrijk dat de stagiaires uitleg kunnen geven over een psychische stoornis. Wanneer je hoort wat het effect op een kind is, dan werkt dat verhelderend. De stagiaires gaan zo nodig ook mee naar de arts of verloskundige, ze bereiden samen een afspraak voor en kunnen dingen toelichten.’

Team Moeders van Zaandam-Oost

laagdrempelige opvoedondersteuning wordt geboden in groepsverband, van 8 naar 10. Daarmee bereiken we ook een nieuwe doelgroep ouders in de Kogerveldwijk. In de leeftijdsfase van 0 – 4 jaar biedt de **bibliotheek** bovendien verschillende programma's aan, waar in Zaandam-Oost veel animo voor is. Een mooi voorbeeld is **Samen digitaal met Bereslim**, met inmiddels 3 groepen van zo'n 30 ouders die collectief worden begeleid bij het voorlezen. Meerwaarde wordt hier gecreëerd door gesprekken die met deelnemende ouders ontstaan over opvoedkundige thema's.

Vanwege de cruciale rol die de VVE speelt, hebben de schoolbesturen met de VVE de afgelopen periode gewerkt aan een plan van aanpak om **de kwaliteit van de VVE** verder te verbeteren. Dit plan bestaat uit een verbeteraanpak en een inhoudelijk (collectief) aanbod en richt zich op de pedagogische en didactische kwaliteit van pedagogisch medewerkers en leerkrachten, de samenwerking tussen voor- en vroegschool en op ouderbetrokkenheid. De komende periode werken we aan het rondmaken van dit plan en bijbehorende formele opdracht. Meertalige kleuters met een spraak- taalontwikkeling waar logopedie niet passend is, bieden we een groepsaanpak aan om de taalontwikkeling te stimuleren en ouderbetrokkenheid te vergroten. Om het aanbod op de VVE verder te verbreden, starten we binnenkort ook met de **pilot Cultuur & Bewegen VVE**. De gewenste aanpak om de **ouderbetrokkenheid op de VVE** te vergroten is nog niet van start gegaan wegens een gebrek aan capaciteit. De afgelopen jaren is de deelname aan de VVE flink gestegen in Zaandam-Oost (73%), met een aantal wijken waar de deelname zelfs oploopt tot 80%. Hier zien we de effecten van de inzet met de Zaanse aanpak terug.

4 – 12 JAAR: BREDE TALENTONTWIKKELING EN ONDERSTEUNING VAN KIND EN GEZIN

Met de **Rijke Schooldag** stimuleren we de taalontwikkeling en verbreden we de kijk op de wereld van kinderen en jongeren in het primair en voortgezet onderwijs. Alle kinderen uit groep 3,5 en 7 uit het primair onderwijs en uit klas 1 en 3 uit het voortgezet onderwijs gaan minimaal 1 keer per jaar op excursie. In het voortgezet onderwijs loopt dit nog niet op alle scholen, omdat de behoefte van de school niet altijd

aansluit bij de invulling van de huidige subsidieregeling. Ook zien we hoe belangrijk het is om in overleg te blijven met de scholen over het structureel aansluiten op het curriculum van de school en de samenhang met burgerschaps- en talentontwikkeling te borgen. Daarnaast kunnen we, dankzij de toekenning van de SPUK Kansrijke wijk eind 2023, **de verlengde leertijd** verder uitbreiden. Kinderen uit het primair onderwijs krijgen extra les, gericht op het verbreden van het venster op de wereld en het verhogen van de basisvaardigheden. Na de start in 2020 zagen we zeker in 2023 dat deze aanpak steeds meer vruchten afwerpt en beter functioneert. Het is een daadwerkelijk onderdeel van de schooltijd geworden en sluit aan op de behoefte van de kinderen. Vrijwel alle scholen in de nieuw aangesloten wijken van Zaandam-Oost bereiden zich voor om na de zomervakantie van 2024 te starten met de verlengde leertijd. Twee scholen hebben meer opstarttijd nodig om de verlengde leertijd te implementeren vanwege de huidige grote druk op de schoolorganisatie. Het is nog onduidelijk hoe de aangekondigde bezuiniging in het Hoofdlijnenakkoord gaat uitpakken voor de NPLV-gebieden en daarmee ook voor Zaandam-Oost.

Om kinderen op school optimaal tot leren en ontwikkelen te laten komen, is de verbinding tussen school, thuis en omgeving cruciaal. Inmiddels zijn op alle scholen in Zaandam-Oost **brugfunctionarissen** aangesteld. Zij komen steeds beter in positie, er is structureel overleg en er wordt ingezet op professionalisering. Omdat we zien dat school een belangrijke vindplek is om de ondersteuning van het gezin verder te versterken, wordt momenteel een **pilot zorg en ondersteuning** op twee basisscholen en VVE opgestart waarbij het Sociaal Wijkteam en het Jeugdteam vanuit de school deze ondersteuning gaan bieden. Deze pilot zal na de zomervakantie 2024 van start gaan.

Ook de **huiswerkbegeleiding in de wijk** voor groep 7 en 8 heeft een vlucht genomen: in 2023 bereikten we 90 kinderen in de wijk. De bijbehorende ouderavonden zijn drukbezocht, waarbij in gesprek met ouders een mooie verbinding kan worden gemaakt met andere actuele thema's zoals het gebruik van social media. We zetten in op het vergroten van

de **digitale weerbaarheid** van kinderen in groep 7 en 8 en jongeren in de eerste klas van het voortgezet onderwijs. Door middel van workshops waarin de kansen en risico's van de online wereld en mogelijke gevolgen van online gedrag worden behandeld. Mooie bijkomstigheden zijn de korte lijn met zorgcoördinatoren en mentoren en de signalen die jongerenwerkers opvangen als ze op de scholen aanwezig zijn. Inmiddels lopen de lessen digitale weerbaarheid op nagenoeg alle middelbare scholen en op twee basisscholen. Komende periode staat in het teken van verder opschalen naar andere scholen.

Kinderwerk is in mei 2022 van start gegaan met de uitvoering van haar werkzaamheden op een aantal scholen in de wijken Poelenburg & Peldersveld. Het aanbod wordt afgestemd op basisschoolkinderen van 4-12 jaar en doelen zijn gebaseerd op o.a. taalontwikkeling, talentontwikkeling, de ontwikkeling van sociale competenties en het stimuleren van een verbreed perspectief op de wereld. Daarnaast hecht het SWT belang aan de betrokkenheid van ouders. Zo hoopt het kinderwerk een brug te bouwen in de stap naar hulpverlening voor gezinnen die eventuele hulpvragen hebben en/of behoefte hebben aan (professionele) ondersteuning. Per januari 2024 vindt het kinderwerk in vier wijken van Zaandam-Oost en niet meer op de scholen plaats. Dit biedt onafhankelijkheid en een brede mogelijkheid van uitvoering. De achterliggende gedachte van het Kinderwerk blijft gelijk aan de eerder gestelde doelen. Het kinderwerk breidt zich uit in omvang en aanbod: wekelijks worden zo'n 150 tot 180 kinderen bereikt. De samenwerking met de scholen blijft essentieel en er wordt geïnvesteerd in een goede samenwerking en afstemming in het belang van het kind. De komende periode wordt onderzocht hoe dit aanbod kan worden uitgebreid naar Kogerveld.

Met de **Zaanse Visie op meertaligheid** focussen we binnen alle interventies op het stimuleren van de taalontwikkeling op de voor- en basisschool en in het voortgezet onderwijs. Dat doen we door een rijk taalaanbod in zowel de moedertaal als in het Nederlands. In 2023 heeft het Kennisinstituut voor Taalontwikkeling ITTA de Zaanse Visie als best-practice benoemd. Nu de visie is ontwikkeld zal een projectleider worden aangesteld om dit breder te laten landen op alle scholen zodat in 2027 alle onderwijsprofessionals in Zaandam-Oost werken vanuit deze visie op meertaligheid.

DE VERLENGDE LEERTIJD IS LEUK EN ZINVOL!

Samenwerken, overleggen, bewegen, met elkaar in contact zijn

Sinds vier jaar biedt basisschool De Spiegel verlengde leertijd aan zodat leerlingen kennismaken met iets extra's of nieuws.

Directeur Marian Kuiper: 'Iedere week zijn er drie extra lessen van 50 minuten. De school is van half 9 tot half 3, kinderen hebben een half uur extra school per dag.'

Aanbieders selecteren op kwaliteit

'Voor de extra lessen halen we aanbieders van buiten, die moesten zichzelf wel eerst zien te bewijzen. Onze leerlingen zijn erg gehecht aan de vertrouwde gezichten op de basisschool. Daarom is het altijd spannend voor de leerlingen als er een onbekende les geeft. We hebben de afgelopen jaren aanbieders geselecteerd die een goede kwaliteit leveren en waar we op vertrouwen. Er moet een chemie zijn tussen het kind en de docent, dan gaan ze ervoor!'

Taal en bewegen zijn heel belangrijk

'De Bieb sluit goed aan bij ons lesprogramma. Wanneer wij bijvoorbeeld bezig zijn met spelling of zinsbouw dan gaat de medewerker van De Bieb samen met de kinderen een verhaal maken. Met een handpop vertelt ze een verhaal aan kleuters zodat ze spelenderwijs veel nieuwe woorden leren.

Het gaat om taal, sociaal emotionele ontwikkeling, gedrag en bewegen. Vanaf de kleuterklas krijgen kinderen

muziekles. Zo herken je al snel een talent. Via de rots en watertraining worden kinderen weerbaarder, ze leren voor zichzelf opkomen zonder dat het ten koste gaat van een ander.

Overgewicht komt regelmatig voor. Tussen de lessen door zetten we daarom ook beweging in, je leert beter als je regelmatig beweegt. Er komt ook een judodocent, hij leert de kinderen hoe je ruzie maakt op een nette manier en hoe je beleefd blijft. Volgend schooljaar willen we ook meer creatieve vakken aanbieden.'

Leerlingen stralen meer zelfvertrouwen uit

'We zien een verschil bij de leerlingen in hun algemene ontwikkeling, hun taal wordt beter en ze stralen meer zelfvertrouwen uit. Ze kunnen beter een presentatie houden. Ook zien we kinderen doorstromen naar een sport of muziekles. We nodigen de ouders uit bij opvoeringen die hun kinderen geleerd hebben tijdens de verlengde leertijd. Ze zijn dan supertrots op hun kinderen.'

Schooldirecteur Marian Kuiper met gitaar.

12 – 27 JAAR: PERSOONLIJKE ONTWIKKELING, ONDERSTEUNING EN HORIZONVERBREIDING

Op school

Om de brede talentontwikkeling van jongeren te stimuleren, besteden we expliciet aandacht aan taal-, burgerschap en talentontwikkeling. Daarom bieden we op middelbare scholen na schooltijd **Studieuzalen** aan, waarbij jongeren geholpen worden bij het maken van hun schoolwerk. Ook zijn er lifecoaches aanwezig die jongeren kunnen ondersteunen bij situaties op school, thuis of in hun omgeving. Om alle jongeren te bereiken die baat hebben bij begeleiding, talentontwikkeling en werken aan een toekomstperspectief, is **jongerenwerk op de scholen** aanwezig. Het jongerenwerk organiseert diverse activiteiten in en rond de scholen gericht op gezondheid, participatie en talentontwikkeling. Hierdoor werken we preventief en zorgen voor een toename van vroegsignalering van jeugdproblematiek. Op dit moment is op drie middelbare scholen in Zaandam-Oost jongerenwerk aanwezig. De resultaten zijn zeer positief: de lijntjes zijn korter waardoor signalen sneller worden opgepikt en jongeren sneller en beter kunnen worden begeleid en/of doorverwezen. Het jongerenwerk signaleert dat veel jongeren individuele begeleiding nodig hebben, dit legt een druk op het meer collectieve aanbod. Ook wordt in nauwe samenwerking (na schoolse activiteiten georganiseerd.

Om jongeren een kansrijke sector- en beroepskeuze te laten maken, is goede loopbaanoriëntatie in het primair en voortgezet onderwijs essentieel en zouden werkgevers een belangrijke rol kunnen spelen in het geven van **Aan de bak garanties**. We zien kansen in een dergelijke aanpak en zitten momenteel in de opstartfase. Zo zien we mogelijkheden om verbindingen te maken met bestaande projecten zoals Sterk Techniek Onderwijs en er lopen gesprekken om de koppeling tussen het vmbo en de zorgsector te versterken. Om dit bij elkaar te brengen en de beoogde ambities te realiseren is commitment van de scholen nodig en een coördinator die dit bij elkaar brengt. Momenteel zoeken we naar financieringsmogelijkheden, omdat er geen middelen zijn om een duurzame aanpak te realiseren.

In de wijk

We willen de draagkracht van jongeren vergroten en hen actieve ondersteuning en begeleiding bieden, gericht op talentontwikkeling en op een positief toekomstperspectief. Tevens willen we een alternatief bieden voor hangen op straat met verleiding van criminele activiteiten en netwerken. Sinds 2019 heeft Poelenburg een **Jongerenwinkel** in De Poelenburcht en in 2023 opende een tweede Jongerenwinkel in het nieuwe buurthuis Kleurrijk die ook jongeren uit andere wijken in Zaandam-Oost weten te bereiken, waaronder Kogerveld. Jongeren kunnen er 6 dagen per week terecht voor een breed aanbod op cultureel, sportief en creatief gebied, gericht op talentontwikkeling en horizonverbreding. Daarnaast wordt ingezet op het bevorderen van zelfredzaamheid door jongeren handvatten en begeleiding te bieden op het gebied van school, werk, financiën en meer. Deze tweede Jongerenwinkel is een succes: er is een goede opkomst met ongeveer 35 jongeren per dag. Met **Meidenwerk** wordt met recreatieve en educatieve activiteiten ingezet op het helpen ontwikkelen van sociale vaardigheden en op het versterken van de zelfstandigheid, weerbaarheid en veerkracht van meiden vanaf 10 jaar. Er worden meerdere activiteiten per week georganiseerd voor meiden die goed worden bezocht met steeds ook weer nieuwe deelnemers. De leeftijdsgroep 16+ blijft een aandachtspunt en is wat ongreepbaar, o.a. omdat zij liever met eigen vrienden afspreken. Ook SK Coaching **coacht en begeleidt** jongeren in de wijken van

Zaandam-Oost waarbij **sport** wordt ingezet als middel om laagdrempelig met (onbereikbare) jongeren in contact te komen. Het bereik is groot; er is met zo'n 250 jongeren contact. Binnen de (sport)activiteiten wordt actief gewerkt aan het ontwikkelen van vaardigheden en het versterken/aanleren van normen en waarden. Begeleiding van de (sport) activiteiten ligt grotendeels in handen van de jongeren uit de wijken zelf, die met ondersteuning van de begeleiders opgeleid worden tot rolmodel voor de opgroeiende jeugd.

Naast eerdergenoemde inzet om de kans te verkleinen dat jongeren in de criminaliteit terecht komen, wordt momenteel een uitgebreidere aanpak Preventie met Gezag voor Zaandam-Oost ontwikkeld. Preventieve onderdelen hiervan zijn o.a. intensieve persoonlijke begeleiding, Halt in de wijk, de ontwikkeling van een aanpak met buurtvaders en -moeders en een pilot in het primair onderwijs met rolmodellen gericht op de kwetsbare overgang tussen de basisschool en middelbare school voor kinderen met zorgelijk gedrag. De huidige stand van zaken is opgenomen in de stoplichtrapportage in Bijlage 2 onder de pijler Veiligheid.

Samenwerking

Het afgelopen jaar stond veelal in het teken van het ontwikkelen van de nieuwe interventies in het Uitvoeringsplan en het doorontwikkelen van de reeds bestaande interventies. Hiertoe werken we voor de pijler jeugd met een stuurgroep en een kernteam, die tot op heden waren opgeknipt in een groep gericht op leeftijdsfase 12- en een gericht op leeftijdsfase 12+. De kernteams werden daarbij vooral bezet vanuit de gemeente. Momenteel wordt gewerkt aan een nieuwe structuur, met aandacht voor:

- **meer samenwerking** tussen 12- en 12+ door 1 stuurgroep voor beide leeftijdsfasen te organiseren en het kernteam zowel per leeftijdsfase maar ook periodiek voor de gehele levenslijn samen te laten komen. Zo maken we slimmere verbindingen en houden we aandacht voor de doorlopende lijn van interventies.
- een bredere bezetting van het **kernteam**, bestaande uit professionals met mandaat van de organisaties die een bijdrage leveren aan de uitvoeringsplannen van de opgave jeugd. Dit kernteam is gezamenlijk aanjager van de uitvoeringsplannen, monitort, heeft zicht op de dagelijkse gang en stand van zaken, brengt signalen in kaart uit het veld en maakt op basis hiervan verbetervoorstellen.

- een **stuurgroep** met een ondersteunende rol om plannen mogelijk te maken, zowel binnen de stuurgroep als in de eigen organisatie. De stuurgroep neemt belangrijke beslissingen met betrekking tot de richting, prioritering en verdeling van middelen over de verschillende interventies binnen de opgave Jeugd. Ook ziet de stuurgroep toe op de voortgang van het Uitvoeringsplan en stuurt bij en grijpt in indien nodig.

Naast de stuurgroep en het kernteam organiseren we verdieping waar nodig. Diverse projecten uit het uitvoeringsplan zullen hun eigen kleinere overlegstructuur hebben om op regelmatigere basis af te stemmen en voortgang te bewaken. Ook willen we vanaf schooljaar 24-25 een aantal bijeenkomsten voor schooldirecteuren organiseren om hen de mogelijkheid te geven mee te denken en feedback op de plannen te geven, maar ook om uitwisseling tussen de scholen te bevorderen en het te inspireren door bijvoorbeeld expertise van buiten te halen. Tot slot blijven we laagdrempelige uitwisseling en ontmoeting stimuleren door de bestaande netwerkoeverleggen voor professionals te continueren.

Voorwaardelijk aan bovenstaande structuur is onze manier van samenwerken. We werken aan een ondersteunende cultuur waarin samenwerken en het bereiken van onze gemeenschappelijke doelen centraal staan en we pro-actief handelen en inspelen op veranderingen. Leden van het kernteam en de stuurgroep zijn partners in het behalen van succes en werken vanuit vertrouwen en eigenaarschap.

OPGAVE 2 - PARTICIPATIE & ARMOEDE

IEDEREEN IN ZAANDAM-OOST BOUWT AAN ZIJN TOEKOMST, KAN ZELFSTANDIG (FINANCIEEL) VOORZIEN IN ZIJN BASISBEHOEFTE EN WERKT OF DOET MEE NAAR VERMOGEN.

Meetbare resultaten waar we op inzetten:

- % bewoners met een bijstandsuitkering (per 1000 inwoners)
- % huishoudens onder sociaal minimum
- % kinderen dat opgroeit in een minimahuishouden
- Goed ervaren gezondheid door volwassenen
- Banen per 1000 inwoners 15-65 jaar (fulltime en parttimebanen)

Een van de doelen van het Pact Zaandam-Oost is dat we willen zorgen dat zoveel mogelijk bewoners kunnen meedoen naar vermogen. In het bijzonder de ouders en toekomstige ouders van onze jeugd. Omdat op die manier het mes aan beide kanten snijdt. Bestaanszekerheid voor onze inwoners is daarin cruciaal. De afgelopen jaren hebben we prachtige resultaten geboekt in het helpen van bewoners naar werk of naar een andere manier van meedoen. We zorgen ook dat de ondersteuning bij financiële problemen, armoede en schulden bereikbaarder en beter wordt. We dragen actief bij aan het verlagen van de vaste lasten door verduurzamings- en energiemaatregelen. En we ondersteunen initiatieven die de (kans op een betere) inkomenspositie van onze bewoners versterken.

Wat is er bereikt in 2023?

20 deelnemers van Opleiding in de wijk ontvingen een diploma

Tientallen vrouwen volgen taallessen in de moskee en een groep Bulgaarse moeders is gestart met taallessen op OBS Kogerveld

We openden een fysieke locatie in de wijk, Spaansgroen

Drie sleutelpersonen werden opgeleid zodat zij bewoners kunnen helpen in Spaansgroen

Jaarlijkse banenfestival was een succes

In 2023 zijn 271 bewoners uit Zaandam-Oost uitgestroomd uit de uitkering

Spaansgroen

WARME SCHAKEL TUSSEN BEWONERS EN PACT- ORGANISATIES

‘We weten dat het voor inwoners heel lastig is om ergens op af te stappen, zeker wanneer je geen contactpersoon hebt. De sleutelfiguren bij Spaansgroen denken met de bewoner mee en zoeken de hulp die daarbij past.’

Maja Matosevic, opgavemanager Armoede & Participatie: ‘Wanneer je op zoek bent naar werk, een opleiding of een stage dan zijn er zoveel organisaties en regelingen. Een warm contact dat je begeleidt en kan aanbevelen, maakt echt een verschil. Bij de Banenmarkten hebben we eerder ervaren dat dit werkt.’

Bij Spaansgroen staat de bewoner centraal. Drie sleutelpersonen die een vertrouwd gezicht zijn in de wijk, staan de mensen laagdrempelig te woord. Ze spreken Nederlands, Turks, Arabisch, Spaans en Engels. Zij hebben direct contact met veel Pact partners via de groepsapp waar iedere partner vanuit de eigen expertise meedenkt over de vraag. De ervaring leert dat er zo snel een antwoord komt.’

Meedenken met de bewoner

Op zoek naar werk, stage of een opleiding? Sleutelpersonen Tamara, Kiymet en Mo: ‘We werken vanuit de methode verleden, heden en toekomst. Wat heb je als bewoner nodig om een stap verder te komen? Bij het intakegesprek

hebben we alle tijd en aandacht, soms begint het met het samen opstellen van een cv. We informeren voor iedere vraag bij de partners naar de mogelijkheden. We begeleiden de bewoner net zo lang tot er een goed antwoord is. De Pact-partners moeten het verder regelen.’

Bij Opleiding in de Wijk volgen bewoners die ouder zijn dan 27 jaar de entreeopleiding mbo-1. De intakegesprekken worden gehouden bij Spaansgroen. ‘Het is een gratis opleiding, de bewoners zijn zeer gemotiveerd om deze kans goed te benutten. Wij informeren bij alle partners of ze structureel ieder jaar een of meer stageplekken hebben, zodat de studenten ervaring kunnen opdoen.’

Fijn wonen

Tamara, Mo en Kiymet: ‘We horen vaak dat bewoners tegen meer zaken aanlopen, waar ze hulp bij nodig hebben. Daarom kunnen ze ook met andere vragen terecht, bijvoorbeeld over vrijwilligerswerk, de aanleg van een geveltuin, een woning met schimmel, overlast van burens, schulden. De vragen spelen we direct door naar de woningcorporaties of andere Pact-partners. We kunnen ook helpen met een aanvraag of klacht. Als sleutelfiguren weten we niet alle antwoorden, maar we hebben wel een schil van partners om ons heen die het wel weten. De schil maakt het verschil.’

PARTICIPATIE

In 2023 zijn we gestart met het dichtbij ondersteunen in de meest brede zin via het opzetten van het **wijkpunt Spaansgroen**. Het is nieuw op het gebied van participatie: voor bewoners is hier alles aanwezig als het gaat om ondersteuning rondom educatie, werken en leren. De bezetting wordt gevormd door sleutelpersonen uit de wijk. Deze zijn inmiddels opgeleid, vormen het aanspreekpunt voor bewoners en helpen hen, in hun eigen taal, die ze vaardig zijn als het moet, en door naast hen te staan. De partners (gemeente, Jongerenloket, UWV, Werkom) van het wijkpunt hebben regelmatig integraal overleg. Inmiddels leert de

ervaring dat zodra daarin casussen worden behandeld, er direct verschillende oplossingen zijn en de bewoner snel geholpen is. Buiten dit overleg werken de partners via een WhatsApp-groep met dezelfde methode. Een bewoner hoeft dus niet te wachten en wordt niet weggestuurd, er is onmiddellijk actie. In 2024 is het team van sleutelpersonen voor het wijkpunt uitgebreid van 1 naar 3. Bij Spaansgroen kunnen inwoners ook terecht met vragen over wonen en de openbare ruimte. De sleutelpersonen kunnen informatie geven over de buurt, verschillende activiteiten, maar ondersteunen ook in contact met gemeente of een corporatie.

Het is cruciaal dat bewoners in Zaandam-Oost alles in huis hebben om zelf hun kansen te pakken om hun leven waardevol in te richten. Dat begint met voldoende inkomen. Initiatieven die zorgen dat mensen daartoe in staat zijn, ondersteunen we of we werken er actief aan mee. In het schooljaar 2021-2022 is gestart met **Opleiding in de wijk**: een gratis 1-jarige mbo-1(entree)-opleiding voor 27+'ers. Een aantal organisatorische hobbels maakten dat we in 2023 gekozen hebben voor een kwaliteitsslag en dit in samenwerking met het Talland College verder voortzetten. Ook hebben we in 2023 een pre-entree-traject (met extra focus op taal) toegevoegd, zodat deelnemers die nu niet deel kunnen nemen aan de opleiding vanwege een taalachterstand dit na dit voorbereidend traject wel kunnen. Onderdeel van de opleiding is een stage van 640 uur. Tijdens en na de opleiding vindt er bemiddeling naar werk via de sleutelpersoon van het wijkpunt Spaansgroen plaats. Inmiddels zijn er 20 diploma's uitgereikt en is Opleiding in de wijk een stabiele factor geworden. De volgende groep start in september 2024.

Studenten worden gezien met hun talenten

OPLEIDING IN DE WIK

Het Talland College organiseert een gratis entreeopleiding bij wijkcentrum Poelenburcht voor inwoners vanaf 27 jaar. Zo vergroten wijkbewoners die geen erkende vooropleiding hebben hun kansen op de arbeidsmarkt.

Praktijkvoorbeelden

Docent Marion Berg: 'In de zorg, administratie, het onderwijs en de kinderopvang is veel werk, daarom bieden we deze opleiding aan in de wijk.

We bieden de eenjarige entreeopleiding sinds vier jaar aan. In het verleden vielen studenten soms snel af, vaak omdat ze het niet konden combineren met de zorg voor hun kinderen. We zijn daarom meer eisen gaan stellen zodat ze niet vroegtijdig afhaken. De stage is heel belangrijk, voor veel studenten is het even wennen dat ze echt 20 uur per week en ook in de vakanties stage moeten lopen. Nieuw is dat we ook een pre entree klas hebben waarbij de studenten een half jaar vooral oefenen om de Nederlandse taal te verbeteren. Tijdens de opleiding besteden we veel aandacht aan taal, rekenen, burgerschap, schoolloopbaan en de beroepsworkshop.'

We begrijpen elkaar

Student Zeynep: 'We zijn allemaal rond de dertig jaar en hebben een gezin. We begrijpen elkaar en helpen elkaar. Zelf heb ik drie kinderen. Ik heb gezien hoe belangrijk een verpleegkundige is. Daarom wil ik ook graag in de zorg werken.

Tijdens de opleiding krijg ik dezelfde oefeningen qua taal en rekenen als mijn dochter. Het is mijn droom om hetzelfde niveau samen te houden. Wanneer zij naar de universiteit gaat, dan ga ik ook. Het is nooit te laat om te leren. Met mij gaat het nu veel beter. Nederland is nu mijn moederland en Turkije mijn vaderland.'

Talent wordt zichtbaar

Marion Berg is trots op de studenten. 'Bij de start zijn ze bijna allemaal onzeker over wat ze kunnen. Soms dreigt iemand uit te vallen, dan doe je je uiterste best om maatwerk te bieden zodat de student wel het diploma behaalt. Het zijn slimme studenten, afgelopen jaar hadden we het hoogste niveau. Toch stroomt maar 20% direct door naar de mbo. De andere vrouwen nemen een tussenjaar waarbij ze nog meer werken aan de Nederlandse taal via een taalschool. Het zelfvertrouwen groeit, ze weten wat hun kracht is en laten dat zien.'

Deelnemers van Opleiding in de Wijk bij wijkcentrum Poelenburcht

In 2023 ondervonden we ook dat de aanpak **Werken en meedoen** (actief mensen begeleiden naar een vorm van meedoen) intensiever is dan eerder ingeschat. Onder meer omdat in de praktijk is gebleken dat een deel van deze groep bewoners te maken heeft met multi-problematiek en meer aandacht behoeft dan van tevoren voorspeld. Deze trajecten hebben tijd nodig. Deze taak is vanuit de gemeente belegd bij de sociale wijkteams. De gemeente heeft dit jaar de opdracht aan wijkteams gegeven om mensen die nog niet eerder gesproken zijn (sinds de start in 2017) alsnog te spreken. Doel is om zo ook deze bewoners in beeld te hebben en waar mogelijk naar vermogen mee te laten doen. De tijd die nodig is om inwoners goed te leren kennen en een vertrouwensrelatie op te bouwen, plus de complexe problematiek en de daarbij nodige ondersteuning en intensieve begeleiding zetten druk op deze opdracht en vragen veel van de professionals bij de wijkteams. Er is daarom gekozen een beperkte groep intensief te begeleiden en voor een deel van de bewoners het contact af te schalen. Daarbij komt dat er ook minder budget beschikbaar is in 2025 en 2026. Dat betekent dat er keuzes gemaakt moesten en moeten worden wie (nog) wel en niet geholpen gaan worden en over de intensiteit van de hulp. En dat terwijl de intensieve één-op-één begeleiding en iemand niet meer loslaten zo lang het nodig is, juist goed werkt: het herstelt het vertrouwen in de overheid en zorgt dat we de bewoner echt zien en vooruit helpen – een van de principes van ons Pact. We lopen nu het gevaar om opnieuw voor deze bewoners de terugtrekkende overheid te zijn omdat we hen niet meer de aandacht kunnen geven die we eerst gaven.

Armoede

Sinds 2023 worden 2 tot 3 dagen per week 11 scholen in Zaandam-Oost van **lunches** voor alle leerlingen voorzien. Dit gebeurt door de Broodjesfabriek met behulp van vrijwilligers en participatieplekken. De middelen hiervoor kwamen in de eerste instantie uit de coronareserve en nu van het Jeugdeducatiefonds.

Sinds 2022 is de **Fixbrigade** operationeel: een hoofd'fixer' maakt met leerlingfixers (leerwerktraject) woningen op een eenvoudige manier energiezuiniger. Denk aan het

aanbrengen van tochtstrips en vervangen van verlichting door spaarlampen. Dit levert direct lagere energierekeningen voor huishoudens op. In 2023 zijn we samen met Techlands gestart met verkenning om leerlingfixers nóg beter op te leiden, zodat ze kunnen uitstromen naar de technische sector. In 2024 zetten we een tweede hoofdfixer in, zodat nog meer woningen 'gefixt' kunnen worden.

Wat de schuldenproblematiek betreft zijn we in 2023 gestart met onderzoek voor een pilot om van circa 20 gezinnen die in de schuldsanering zitten, de **schulden over te nemen** en aan hen **kwijt te schelden**. We benutten daarvoor de middelen uit de SPUK Kansrijke Wijk. In 2024 stellen we hiervoor een projectleider aan en gaat de pilot van start.

In **2024** focussen we ons nog steviger op het verder operationeel maken van het **wijkpunt Spaansgroen**, de **samenwerking met het bedrijfsleven** en de inzet van **ervaringsdeskundigen bij life-events**. Dat laatste doen we als preventiemaatregel: eerder vertrouwen genereren en bewoners leiden naar hulp. Ook kunnen we op basis van de kennis en ervaring van ervaringsdeskundigen het ondersteuningsaanbod aanpassen.

SAMENWERKING

In 2023 hebben we door het opzetten van het wijkpunt Spaansgroen een flinke verbetering in de samenwerking gerealiseerd. Dat maakt dat we nu grote stappen kunnen zetten. Het brede netwerkoverleg (partners, wijkteam, sleutelpersonen) wordt door alle partners unaniem als zeer positief ervaren. Het compacte kernteam zorgt voor de nodige snelheid en slagvaardigheid. Een kwetsbaar punt is en blijft de eventuele wisseling van personen: voor de allianties en voor bewoners. De kracht van het Pact zit hem namelijk in de persoonlijke verbinding en commitment. Dat vraagt veel tijd en investering vanuit de betrokken personen. De uitvoeringsagenda voor de komende 4 jaar, met concrete plannen en resultaten, zorgt dat we ons blijven richten op de stip op de horizon (2044) en kunnen vasthouden aan onze koers.

OPGAVE 3 - FIJN WONEN

IEDEREEN IN ZAANDAM-OOST WOONT IN EEN FIJNE BUURT.

Meetbare resultaten waar we op inzetten:

- Leefbarometer 'woningvoorraad' (indexcijfer)
- Samenstelling woningvoorraad -
- % koopwoningen
- Samenstelling woningvoorraad -
- % sociale huur in Poelenburg en Peldersveld
- % woningen met energielabel E t/m G
- Beeldkwaliteitsniveau openbare ruimte

LEEFBARE BUURTEN

Fijn wonen begint voor een bewoner in zijn/haar woning en directe woonomgeving. Voelt het veilig? Is de portiek, entree en directe woonomgeving schoon? Ken je je burens of voel je je vrij om de burens aan te spreken? Kan je met klachten en wensen snel bij de juiste instantie terecht en wordt daarmee ook echt iets gedaan? Al deze vragen in de nabijheid van bewoners gaan over wat 'leefbaarheid' wordt genoemd.

Binnen deze pijler wordt intensief ingezet op het verbeteren van de leefbaarheid. Vertrekpunt is wat bewoners belangrijk en urgent vinden. Vanuit deze 'logica van de wijk' werken gemeente, corporaties en andere partners in de buurten intensief samen. In het afgelopen half jaar is, naast doorlopende initiatieven als 'Bewoner aan Zet', 'Bewonersteams' en 'Buurthuis kamers' (zoals De Bubbels), gestart met de zogenoemde complexgerichte aanpak. Met deze aanpak gaan de drie corporaties bij alle bewoners van een complex langs voor een gesprek. Uit deze gesprekken komen individuele, maar ook generieke acties die met voorrang worden opgepakt. In eerste instantie is gestart met drie complexen, met als inzet om dit op te gaan schalen.

De leefbaarheidsaanpak focust zich vooralsnog op Poelenburg-Peldersveld, omdat dat wat hier in de afgelopen jaren is ingezet, voortgang en borging verdient. Tegelijkertijd wordt er, stap voor stap, opgeschaald met extra leefbaarheidsinzet in de andere buurten van Zaandam-Oost.

In gesprek bij de bewoners

COMPLEXGERICHTE AANPAK

Medewerkers van woningcorporatie Rochdale, Parteon en ZVH gingen in het voorjaar langs bij drie wooncomplexen in Poelenburg.

Ali Jebbar van Rochdale: 'Persoonlijk contact werkt het beste. Je kunt nog zoveel flyers en posters verspreiden, maar in gesprek gaan met de mensen is het meest efficiënt.'

Laagdrempelig in contact

Mira de Vos van ZVH: 'Door bij bewoners langs te gaan willen we onderzoeken wat er leeft en waar behoefte aan is. We vroegen wat ze goed en minder goed kunnen waarderen in hun wooncomplex en de buurt, en of ze

bereid zijn om zelf ook een bijdrage te leveren aan de woonomgeving. Door langs te gaan worden we zichtbaar voor bewoners. We willen de drempel verlagen om contact met ons op te nemen en bewoners activeren om meer te doen in hun wooncomplex.'

Tevreden en klachten

Nathalie Bank van Parteon: 'Meer dan de helft van de bewoners werkte mee. Soms was een gesprek niet mogelijk omdat de bewoner geen Nederlands sprak. Het viel op dat veel mensen tevreden zijn over hun omgeving: ze noemen het groen, het openbaar vervoer en de voorzieningen waar ze blij mee zijn.'

Ali Jebber: 'Wij hoorden ook opvallend vaak dat bewoners tevreden zijn over de voorzieningen en de omgeving. Maar ook waren er klachten, over de vervuiling, de parkeerproblematiek, het te hard rijden, woningen met vocht, tocht en schimmel. We spraken ook bewoners die interesse hadden om mee te werken aan de leefbaarheid, dat moet nog wel worden waargemaakt.'

Het goede voorbeeld

'Veel mensen noemden de vervuiling van de flats en woonomgeving als probleem. Nadat de schoonmakers weg zijn, is het direct weer vies. Door de gesprekken en verschillende schoonmaakacties hopen we dat mensen zich verantwoordelijk voelen om het samen netjes te houden. We starten zelf met het goede voorbeeld. Zo komen er op twee zaterdagen afvalwagens van HVC om al het grofvuil in en om de flat op te halen. Daarna komt er een schoonmaakbedrijf om de galerijen een extra schoonmaakbeurt te geven, waarbij ook de ramen goed worden gedaan. Zo zien bewoners dat we niet alleen informatie ophalen, maar ook echt iets doen waar behoefte aan is. Samen met de bewoners gaan we ook de entree van de complexen opvrolijken. Het is belangrijk en leuk als ze meedenken hoe ze hun eigen omgeving schoner en leefbaar kunnen houden.'

Parallel hieraan wordt gewerkt aan het verbeteren van de openbare ruimte; naast acties voor extra vuilophaal is ook het Super Snel Schoon Team in voorbereiding. Een speciaal voor Zaandam-Oost opgericht team dat zich gaat bezighouden met het snel verwijderen van zwerfafval en kleine (onderhouds-) reparatie van de openbare ruimte.

In augustus 2024 opent de Waterspeelplaats in het Darwinpark, bij het ZNMC. Een plek voor jonge kinderen en hun ouders, waarvoor verschillende ouders ideeën hebben aangereikt voor de omringende openbare ruimte.

De samenwerking in het Pact op gebiedsontwikkeling focust op de wijken Poelenburg en Peldersveld. Dat betekent niet dat in andere delen van Zaandam-Oost niets gebeurt. In de Rosmolenwijk worden woningen verbeterd of vernieuwd en het programma MAAK Midden ontwikkelt een nieuwe buurt in Kogerveldwijk (Oostzijderveld), en de gedeeltelijke vernieuwing van de Boerenjonkerbuurt en de Hofwijk. Dit valt buiten de scope van het Pact, en tegelijkertijd dragen deze ontwikkelingen wel bij aan het versterken van Zaandam-Oost.

WE ZIEN JE IN DE BUURTEN VAN ZAANDAM-OOST

Voor de ruimtelijke aanpak is in 2023 een Visie Fijn Wonen vastgesteld. Ook weer aan de hand van gesprekken met bewoners zijn in deze visie drie kernwaarden bepaald, die duiding geven aan wat bewoners waarderen en nodig vinden in Poelenburg-Peldersveld. Dit is: wonen naar wens, uitnodigend groen en water en samen leven.

Nu concrete ruimtelijke projecten in voorbereiding genomen worden, zoals Poort van Zaandam-Oost en Vrije Watering, blijkt het te helpen als de Visie Fijn Wonen een stapje concreter wordt. Tweede aanleiding voor zo'n concretisering is de opschaling van Poelenburg-Peldersveld naar Zaandam-Oost, waardoor er tien buurten in het vizier komen.

Daarom is de Uitgewerkte Visie Fijn Wonen opgesteld, welke binnenkort wordt vastgesteld. Hiermee zijn de eerste integrale afwegingen gemaakt, hetgeen duidelijkheid geeft, het proces van project- en gebiedsuitwerking versnelt en ook kansen in beeld brengt. Deze Uitwerking Visie Fijn Wonen geeft als het ware meer richtlijnen mee voor concrete ruimtelijke projecten, zoals de aanpak van de Kraakstraat, de Linneausstraat en de (ver)nieuwbouw van vijf basisscholen. Tevens vormt het de kapstok voor het verder bepalen hoe (wijk)economie ruimtelijk gestimuleerd kan worden. En hoe sport, spel en bewegen mogelijk ook aanleidingen kunnen zijn voor herinrichting van de openbare ruimte en het bevorderen van de gezondheid.

Zaandam heeft voor Zaandam-Oost twee aanvragen toegekend gekregen uit het Volkshuisvestingsfonds (VHF). Deze middelen worden voornamelijk ingezet voor het renoveren en verduurzamen van particuliere woningen en het strategisch inpassen van vastgoed. Daarnaast worden hier een aantal investeringen in de openbare ruimte en maatschappelijke voorzieningen uit betaald. De coördinatie en uitvoering hiervan is belegd bij de gemeente.

RUIMTELIJKE PROJECTEN

Dankzij een intensieve samenwerking tussen gemeente en corporaties is de afgelopen tijd een (planologisch-juridische) basis gelegd voor de Poort van Zaandam-Oost (met zo'n 320 woningen). In de plint hiervan komt het Huis van de Wijk (met onder meer: sociaal wijkteam, bibliotheek, jeugdteam, Centrum Jong), waarvoor de gemeente de meerjarige exploitatie geborgd heeft. Tevens is de tender gepubliceerd en, mede dankzij een gerichte communicatie, is hierop veel marktbelangstelling gekomen. Ook voor Vrije Watering en Sportpark Poelenburg is een basis gelegd.

Voor Vrije Watering is een akkoord op de sociale woningbouw (zo'n 35 woningen) verkregen en wordt een tender voor ouderenwoningen in medeopdrachtgeverschap (zo'n 64 woningen) binnenkort gepubliceerd.

Op Sportpark Poelenburg komen zo'n 170 flexwoningen, mede op basis van een financiële bijdrage vanuit het Rijk.

SAMENWERKING

Fijn Wonen is een samenwerking van gemeente Zaanstad en de drie woningcorporaties. Een stuurgroep en twee kernteams (leefbaarheid en ruimtelijk) zorgen voor de afstemming en uitwerking. Tevens worden gerichte verbindingen gelegd, zoals met ondernemers (in het kader van wijkconomie), met scholen (in het kader van (ver)nieuwbouw van de basisscholen), met sport (in het kader van gezondheid en herinrichting openbare ruimte) en met anderen uit het Pact Zaandam-Oost. Een goed voorbeeld van deze samenwerking is Spaansgroen, waar onder meer de woningcorporaties aan gelinkt zijn.

Eigenzinnig en eigentijds
gebouw zorgt voor nieuw
elan

TENDERFASE POORT VAN ZAANDAM-OOST

De Spaghettiflat (117 woningen) wordt begin 2025 afgebroken. In het centrum van Poelenburg komt hier op termijn een eigenzinnig nieuw gebouw.

321 woningen en Huis van de Wijk

Ellen Lommen, procesmanager namens de gemeente Zaanstad voor het nieuwbouwproject: 'Het bestemmingsplan is vastgesteld voor de 321 nieuwe woningen en Huis van de Wijk met maatschappelijke voorzieningen. Het nieuwe gebouw borduurt voort op de kenmerkende haakvorm, maar wordt ook een opvallend en eigentijds bouwwerk. Op de hoek van straat Poelenburg en de Jasperstraat komt een accent van maximaal 70 meter hoog. We zitten in de tenderfase waarbij we volgens Europese regelgeving een partij zoeken die ontwikkelt en kan bouwen. We gaan drie partijen selecteren voor de gunningsfase, waarbij ze een ontwerp, een plan van aanpak en een financiële bieding inleveren.'

Veel koop en middeldure huur

David de Grauw, namens woningcorporatie Rochdale projectmanager ontwikkeling voor Poort van Zaandam-Oost. 'Tien procent van de woningen wordt sociale huur. In Poelenburg is nu 60% van de woningvoorraad sociale huur. Dit aantal willen we verlagen zodat er een meer diverse bevolkingssamenstelling komt. Er komen minimaal 50 woningen in de categorie middeldure huur en minimaal honderd woningen voor de verkoop en huur

in de vrije sector. Omdat we in dit project minder sociale huurwoningen terugkrijgen, bouwen we die onder andere terug in Poelenburg Oost zodat de sociale woningvoorraad op peil blijft. We weten nog niet hoe het ontwerp eruit komt te zien, dat laten we over aan de partijen die gaan ontwerpen en bouwen.'

Koffie, krant en hulpverleningsinstanties

Yvonne de Groot is opgaveregisseur kansengelijkheid. 'Als er veel mensen met een laag inkomen en kwetsbaarheden bij elkaar wonen dan vraagt dit veel van een wijk. We willen de komende twintig jaar op diverse manieren verbeteringen doorvoeren in Poelenburg die de leefbaarheid vergroten. Door duurdere woningen toe te voegen, kunnen mensen met een hoger inkomen in de buurt doorstromen. En er komen nieuwe bewoners bij, dat zorgt voor een nieuw elan.

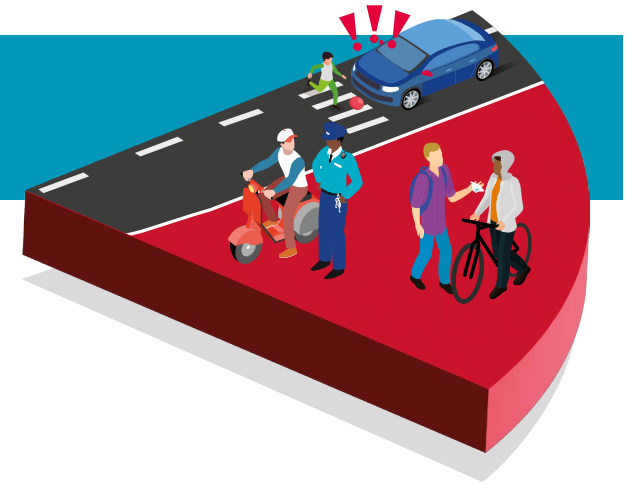
In de nieuwbouw krijgt het Huis van de Wijk veel ruimte. Dit wordt een groot en toonaangevend complex op de begane grond en eerste verdieping. Het Huis van de Wijk is een multifunctionele voorziening: het omvat het buurthuis, het Sociaal Wijkteam, het Jeugdteam, Centrum Jong en De Bieb. Ze bieden op dezelfde plek hun diensten aan en kunnen makkelijk samenwerken doordat ze de ruimte delen. De bezoeker komt hier voor een kopje koffie bij het buurthuis, volgt een taalcursus, gebruikt de computer, maakt huiswerk of leest de krant bij de Bieb en komt laagdrempelig in contact met de hulpverleningsinstanties. Dit wordt een prettige plek voor ingewikkelde maar ook voor leuke dingen. Die mix werkt goed bij vergelijkbare projecten elders in het land.'

Luchtfoto van de wijk Poelenburg waar is aangegeven waar de nieuwbouw moet komen.

OPGAVE 4 - VEILIGHEID

HET IS FIJN EN VEILIG IN DE WIJKEN VAN ZAANDAM-OOST.

Meetbare resultaten waar we op inzetten:

- Leefbarometer 'veiligheid' (indexcijfer)
- Veiligheidsindex subjectief 'onveiligheid' (indexcijfer)
- Veiligheidsindex objectief 'ondermijning' (indexcijfer)
- % inwoners die 'veel jeugdoverlast' ervaren volgens Veiligheidsmonitor
- Aantal personen jongeren dan 25 verdacht van een delict (per 1000 inwoners)

WAAR HEBBEN WE OP INGEZET IN 2023?

Vrijwel alle interventies die in het Pact Zaandam-Oost worden uitgevoerd, werden al ingezet vanaf 2022, in de wijken Poelenburg en Peldersveld. Vanuit het Pact Poelenburg-Peldersveld. In 2023 hebben we deze aanpak waar mogelijk uitgebreid naar heel Zaandam-Oost. Coalities tussen gemeentelijke afdelingen, politie, OM, Arbeidsinspectie en Belastingdienst zijn gesmeed en lopen op onderdelen goed hebben we het afgelopen jaar kunnen vaststellen. Daarnaast blijft er voldoende ruimte over voor verbetering en (betere) aanhaking van een aantal Rijksuitvoeringsdiensten.

Wat is er bereikt in 2023?

- Team Wijkgerichte overlast (TWO) en Interventie Team zijn uitgebreid naar heel Zaandam-Oost
- TWO heeft 575 huisbezoeken uitgevoerd.
- 17 woningen of garageboxen zijn gesloten op last van de Burgemeester wegens drugs of illegale prostitutie
- Ruim 150 bedrijfscontroles zijn uitgevoerd, resultaten zijn o.a. intrekking van exploitatievergunning, opsporing illegale werknemers en inbeslagname drugs
- Aanwijsbesluit opgesteld voor vergunningsplicht (particuliere) glazenwassersbranche
- 89 uitkeringen beëindigd of afgewezen vanwege acties van het interventie team (structurele kostenbesparing 1,5 miljoen per jaar)

Met de opgave Veiligheid hebben we ons in 2023 en begin 2024 vooral gefocust op 3 sporen voor heel Zaandam-Oost: (1) **het voorkomen van jonge aanwas en doorgroeiërs**, (2) **verstoren van criminele netwerken & verdienmodellen** en (3) **aanpakken van dagelijkse criminaliteit en overlast**. Het sleutelwoord daarbij is preventie, in combinatie met ingrijpen en begrenzen waar dat nodig is.

VOORKOMEN VAN JONGE AANWAS EN DOORGROEIERS

Het risico om betrokken te raken bij (drugs)criminaliteit is voor jongeren in Zaandam-Oost tweemaal zo groot als in de rest van Zaanstad. De stap naar de (drugs)criminaliteit is klein en eenmaal binnen is het een harde en zeer gevaarlijke wereld. Een uitweg is vaak complex wegens bedreiging van de jongere of diens familie, of omdat snel geld ook snel went.

Het Rijksprogramma: Preventie met gezag heeft als ambitie te voorkomen dat jongeren en jongvolwassenen in Zaandam-Oost - en in mindere mate ook in Zaanstad-Noord - de ondermijnende criminaliteit ingaan of hierin verder afglijden. Deze ambitie realiseren we door samen met netwerkpartners in preventie en gezag integraal in te zetten op het vergroten van de beschermende factoren ten aanzien van criminaliteit en het verkleinen van risicofactoren; door perspectief bieden én grenzen stellen.

De uitwerking in concrete interventies verloopt via 4 pijlers:

1. Versterken aanpak risicojongeren en doorgroeiërs,
2. school en veiligheid,
3. Veilige wijken en digitale leefomgeving,
4. Wijkrechtspreek.

In een contourennota zijn afspraken gemaakt hoe de aanpak de benodigde intensivering en tempo krijgt.

VERSTOREN VAN CRIMINELE NETWERKEN EN VERDIENMODELLEN

Criminele samenwerkingsverbanden gijzelen landelijke glazenwassersbranche

Binnen de particuliere glazenwassersbranche is sprake van zeer hardnekkige misstanden. Er zijn criminele samenwerkingsverbanden actief, aantoonbaar opererend vanuit Zaandam-Oost, waarbij zwartwerken, oplichting, schijnzelfstandigheid, geweldsincidenten, woon/-uitkeringsfraude en signalen van arbeidsuitbuiting zijn geconstateerd. Dit leidt ook tot witwassen. Daarnaast profileren de samenwerkingsverbanden zich binnen de branche als een glazenwassersmafia die met geweld en intimidatie in grote delen van het land bepaalt wie in welke wijken mogen werken in de glazenwasserij.

Vergunningplicht glazenwassers

Om de mogelijkheden voor toezicht, handhaving en de preventieve toepassing van de wet BIBOB te vergroten, is in 2023 met succes gewerkt aan het aanwijsbesluit om de glazenwassersbranche vergunningplichtig te maken in Zaanstad. Per 1 juli 2024 is een vergunning verplicht voor bedrijven die in Zaanstad ramen willen lappen en/of voor een glazenwassersbedrijf dat gevestigd is in Zaandam-Oost.

Gecoördineerde brede aanpak met andere overheidspartners en bewoners

Invoering van een dergelijk vergunningstelsel is een verregaande ingreep. Om de problematiek duurzaam aan te pakken is invoering van een lokaal vergunningstelsel echter niet voldoende. Daarvoor is een brede gecoördineerde aanpak opgezet samen met de Nederlandse Arbeidsinspectie, Belastingdienst, Openbaar Ministerie, Politie, VNG, het Rijk, de branche en de inwoners. Die wordt verder doorontwikkeld.

Vanaf 2023 is het **Interventieteam (IT) voor heel Zaandam-Oost** operationeel. We hebben de samenwerking tussen de gemeente, de politie, arbeidsinspectie en RIEC naar meerdere partners uitgebreid en geïntensiveerd (o.a. het UWV, Douane en NVWA). De focus binnen het IT ligt op het verstoren van criminele netwerken en verdienmodellen die een ondermijnend effect hebben op onze preventie aanpak. Dan gaat het om misstanden op branche niveau (glazenwassers), drugshandel, uitbuiting (o.a. prostitutie in woningen) en vastgoedfraude. In 2023 zijn met behulp van het Interventieteam 17 woningen of garageboxen gesloten op last van de Burgemeester wegens drugs of illegale prostitutie. Ruim 150 bedrijfscontroles zijn uitgevoerd met diverse resultaten, waaronder intrekkingen van een exploitatievergunning, de opsporing van illegale werknemers en zijn er verschillende hoeveelheden ketamine, cocaine, heroïne en hennepkwekerijen aangetroffen. Door acties van het Interventieteam zijn in 2023 89 uitkeringen beëindigd of afgewezen. Kostenbesparing: 1,5 mln per jaar. Tevens is vijftien keer een zogenoemde LOD (last onder dwangsom) opgelegd vanwege illegale prostitutie en/of drugs.

Volgen van het Interventieteam (IT)

Het IT wordt voor een groot deel gefinancierd vanuit Rijksmiddelen. Het Rijk ziet onze aanpak als vernieuwend. Wat op termijn ook als voorbeeld kan gelden voor andere gebieden in Nederland. Om die reden faciliteert het IT regelmatig werkbezoeken voor andere gemeenten om van elkaar te leren. Daarnaast wordt het IT 2 jaar lang intensief gevolgd door een onafhankelijk onderzoeksbureau. Op die manier organiseren we een kritische blik en proberen we de effectiviteit van het IT te vergroten. De belangrijke lessen die we in Zaandam-Oost hierdoor opdoen, willen we zo ook van waarde laten zijn voor andere gebieden in Nederland.

DAGELIJKSE CRIMINALITEIT EN OVERLAST

In 2023 hebben we de vele meldingen over de **parkeeroverlast rondom scholen** opgepakt. Handhaven en zichtbaar aanwezig zijn leverden succes op, maar we merken dat het effect daarvan vervolgens ook wegzakt. In 2024 gaan we verder met onze aanpak van onveilig en asociaal verkeersgedrag, waarbij we focussen op intensivering en onderhouden van de maatregelen en aanpak.

Woonfraude

Een grote zorg onder bewoners gaat over (malafide) kamerverhuur. Met de toekenning vanuit de Regiodeal 2 is het Team Wijkgerichte Overlast in 2023 uitgebreid en zet het zich in voor heel Zaandam-Oost. Het TWO richt zich op het terugdringen van overlast als gevolg van: · overbewoning (er wonen te veel mensen per m2) · (vermoedens van) kamerverhuur · illegale bewoning (verboden volgens de Wet Basisregistratie Personen (BRP)). In 2023 zijn er 575 huisbezoeken vanuit TWO uitgevoerd. Van deze huisbezoeken waren er: 190 n.a.v. illegale verhuur, woningsplitsing en overige ondermijnende signalen. 272 gerelateerd aan BRP, dat wil zeggen dat dit controles waren n.a.v. signalen van een onjuiste BRP op een adres en 113 controles n.a.v. de Huisvestingsvergunningsplicht. De informatiepositie van het TWO is versterkt door gesprekken met buurtbewoners, ondernemers en sleutelfiguren uit de wijken. Ook het bijwonen van inloopsprekken op locatie en overleggen met huismeesters vallen hieronder. Het team werkt o.a. samen met de Vreemdelingenpolitie, de Arbeidsinspectie en Woningcorporaties, maar ook met verschillende afdelingen binnen de gemeente.

Met financiële steun vanuit het Rijk is daarnaast gewerkt aan het voorbereiden van de invoering van de Wet opkoopbescherming (zelfbewoningsplicht) en aanpassing van de huivestingsverordening met daarin strengere regelgeving rondom (kamer)verhuur. Deze nieuwe regelgeving in combinatie met fysieke controles moet helpen om de problematiek aan te pakken en erger te voorkomen. Uit de vele fysieke controles is gebleken dat een groot deel van de kamerverhuur in Zaandam-Oost een zeer lucratief verdienmodel is voor de georganiseerde misdaad.

Huiselijk geweld

In april 2024 zijn we gestart met de aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling vanuit het Pact. Diverse signalen van professionals, sleutelpersonen uit de wijk en van de politie laten zien dat de problematiek van huiselijk geweld en kindermishandeling in Zaandam-Oost groot is. Zo'n 30% van de meldingen van de noodhulp bij de politie betreffen meldingen huiselijk geweld, met name in Zaandam-Oost. Er is veel angst en wantrouwen om te melden. In het project wordt op basis van intensieve gesprekken in de wijken en met de partners gewerkt aan een cultureel sensitieve aanpak waarbij de informele steunstructuren en sleutelpersonen in de wijken worden versterkt en het formele aanbod meer maatwerk biedt voor de specifieke problematiek in Zaandam-Oost.

SAMENWERKING

De samenwerking in de wijken tussen de verschillende instanties gaat steeds beter. Een collectieve aanpak op de bestrijding van ondermijnende criminaliteit is cruciaal. Qua uitvoering maar ook qua gegevensdeling. Wat betreft dat eerste zagen we nog te vaak een overheid die los van elkaar opereert. Mede met de inzet van het IT proberen we als één gezamenlijke overheid op te treden. Dat betekent concreet dat je tijdens een fysieke controle zo breed mogelijk kijkt. Niet enkel of er sprake is van bijvoorbeeld strijd met het bestemmingsplan maar ook of er sprake is van kamerverhuur in strijd met de huisvestingsverordening, of er sprake is van uitkeringsfraude, illegale arbeid, uitbuiting of witwassen. En de informatie die je hiermee ophaalt kan vervolgens cruciaal zijn in de opsporing van criminele kopstukken.

Om de informatiepositie te verbeteren maakten we ook in 2023 gebruik van het handhavingsknelpunt Zaandam-Oost. Het is uniek in Nederland dat er een handhavingsknelpunt bestaat voor een gebied. Via dit knelpunt bestaat er een formele grondslag om op een gefundeerde wijze belangrijke informatie te delen tussen verschillende opsporingsinstanties.

OPGAVE 5 - GEZONDHEID

WE WILLEN DAT IEDEREEN IN ZAANDAM-OOST NET ZO GEZOND IS ALS IN DE REST VAN ZAAANSTAD.

Meetbare resultaten waar we op inzetten:

- % inwoners dat zijn/haar gezondheid ervaart als goed
- % inwoners met hoog risico op angst of depressie
- % inwoners met overgewicht
- % kinderen met obesitas

De opgave Gezondheid is in 2024 toegevoegd aan het Pact Zaandam-Oost. In de voorbereiding hierop is in 2023 gestart met het bouwen van een coalitie van partners die met elkaar kunnen werken aan het terugdringen van de gezondheidsverschillen. Deze coalitie heeft de hoofdlijnen van de aanpak met elkaar vastgesteld. Binnen de opgave Gezondheid richten we ons op vijf sporen: **tijdige zorg & welzijn, psychosociale gezondheid, gezonde leefstijl, gezondheidsvaardigheden en gezonde leefomgeving**. De eerste helft van 2024 stond hoofdzakelijk in het teken van opstarten van een kernteam die de plannen uitwerkt langs de vijf sporen. Belangrijk onderdeel daarbij is het vinden van de benodigde middelen voor de uitvoering.

PRIORITEITEN 2024

Een kloof tussen de medische sector en sociale en welzijnsinstellingen bemoeilijkt de effectieve doorverwijzing en begeleiding. Daarbij maken sociaaleconomische en culturele verschillen de aanpak van gezondheidsproblemen nog ingewikkelder, terwijl de preventieve zorgstructuren op wijkniveau vaak onbekend zijn. Dit kan leiden tot een overmatig gebruik van beschikbare gezondheidsvoorzieningen.

Huisartsen krijgen de (digitale) mogelijkheid om patiënten naar het sociaal wijkteam toe te leiden als het vermoeden is dat de klachten veroorzaakt worden door niet-medische oorzaken. Dit concept **'Welzijn op recept'** is al eerder gestart maar tot nu toe niet echt van de grond gekomen. Met een echt recept worden patiënten (online) doorverwezen en bespreekt een regisseur van het wijkteam samen met de bewoner wat helpen kan zijn. Door te werken met een uniform digitaal systeem denken we dat het nu een succes kan worden.

Samen met de gemeente Zaanstad en het Zaan Medisch Centrum (ZMC) onderzoeken we hoe we de zorg voor kwetsbare mensen kunnen verbeteren. Kwetsbare mensen lopen vaak vast in verschillende hulpverleningstrajecten door de complexiteit van hun maatschappelijke, lichamelijke en psychische problemen. Ons doel is om in samenspraak met de patiënt en betrokken behandelaren een overkoepelend integraal behandelplan op te stellen. Hiermee streven we naar een vermindering in zorggebruik, een verbetering van de kwaliteit van leven, en een passend zorgadvies.

Voor goede zorg en behandeling van mensen met ernstige psychische aandoeningen is samenwerking tussen meerdere disciplines belangrijk. Deze samenwerking, die we netwerkgroep noemen, omvat de cliënt, zijn naasten en de verschillende zorgverleners. Daarnaast richt netwerkgroep zich op het verminderen van vaak samenhangende problemen op het gebied van psychiatrie, verslaving, somatiek en sociaal functioneren. In samenwerking met de gemeente, Leviaan, Parnassia, SWT, de GGD en HZW starten we een pilot voor netwerkgroep voor mensen met ernstige psychiatrische aandoeningen. Het doel is om ondersteuning, veerkracht en herstel te bevorderen.

Om bewoners te bereiken gaan we de rol van sleutelpersonen versterken binnen het spoor **gezondheidsvaardigheden**. We doen dit door sleutelpersonen te trainen tot gezondheidscoaches en in te zetten om bewoners van Zaandam-Oost te ondersteunen, begeleiden en motiveren bij het verbeteren van hun gezondheid en (mentale) welzijn.

TIJDIGE ZORG & WELZIJN

Niet alle klachten zijn primair medische van aard, maar hebben te maken met de omstandigheden waarin bewoners verkeren. Om het welzijn van inwoners met niet-medische hulpvragen te verbeteren is vorig jaar gestart met meer collectief aanbod. Hier maakt een deel van de bewoners met een participatieuitkering gebruik van. We zien dat deze groep veel minder een beroep op de huisartsen doet. Dit is een spoor dat we verder willen versterken, ook voor de groep die geen uitkering heeft maar wel weinig budget heeft om zelf te kunnen sporten, zoals de werkende armen.

Beweeg mee VROUWEN WORDEN ACTIEVER EN VROLIJKER

In gymzalen en in buurtcentra zet Noes Cornelisse bewoners in beweging met haar bedrijf 'Beweeg mee & fit in.'

'De sportlessen organiseren we vanuit de sociale wijkcentra in Zaandam-Oost. Er komen vooral vrouwen op af. In veel culturen is het niet gebruikelijk dat mannen en vrouwen samen sporten. Soms mogen vrouwen van hun man ook niet sporten als het een gemixte groep is. Daarom bieden we zowel vrouwen- als gemixte groepen aan. Je merkt wel dat het moeilijk is om mannen hiervoor te interesseren. Vrouwen komen wel heel graag. Een vrouwengroep is zo groot geworden dat we nu een uur langer sporten in de gymzaal.'

Erbij horen

Sport is een middel, niet het doel. 'Door de lessen worden bewoners weer fit, en – dat is heel belangrijk – voelen ze dat ze erbij horen. Soms zitten vrouwen in een isolement. Ze gaan vaak alleen om met mensen uit hun eigen cultuur. Hier ontmoeten ze andere vrouwen. Via de groepsapp hebben ze ook contact met elkaar. Ik stimuleer dat ze met elkaar afspreken, zo gaan sommige vrouwen nu ook samen naar de les of gaan samen wandelen.'

De reden waarom vrouwen komen, is divers. Soms worden ze gestuurd vanuit het sociaal wijkteam omdat ze moeten participeren, anderen komen omdat ze fitter

willen worden. Al snel zie je geen verschil meer en doet iedereen op haar eigen tempo mee. Het is heel mooi om de ontwikkeling te zien. Een vrouw die heel verlegen binnenkwam helpt mij nu bij de les.

Soms nemen vrouwen ook hun kinderen mee omdat ze geen oppas hebben. Ik regel dat iemand spelletjes speelt met de kinderen terwijl de moeders sporten.

De vrouwen helpen elkaar, ze worden actiever en vrolijker. Ze krijgen meer zelfvertrouwen om iets te ondernemen. Daar haal ik plezier uit. Ik wil vrouwen en mannen in hun kracht zetten.'

Sport op maat

Fatima komt drie keer per week. 'Ik was al lange tijd op zoek naar sportles voor dames dus ik was direct enthousiast. Het was raak vanaf de eerste les, dit is heerlijk om te doen. We hebben een diverse groep. Noes houdt goed rekening met de gezondheid van de dames. Als je iets niet kan, dan bedenkt ze een alternatief. Iedereen kan weer wat anders. Je hoeft niet perfect te zijn. Het is heel leuk zo'n diverse groep met vrouwen.'

Opgave Gezondheid:

SIGNALEN OVER SLECHTE MONDZORG

Emine Önsoy is brugfunctionaris bij de openbare basisschool De Gouw. 'Je ziet bij kinderen verrotte tanden, heel veel vullingen en dat kinderen niet of weinig hun tanden poetsen. Regelmatig hoor je dat ouders de tandarts als een luxe beschouwen en daar geen geld voor hebben. Niet iedereen gaat daarom naar de tandarts. Ze gaan soms pas als het kind veel kiespijn heeft, dus niet naar controles waarbij ze leren hoe ze moeten poetsen. Ik zeg dan: Je tanden zijn je visitekaartje. Daar moet je je hele leven mee doen. Wees er zuinig op. Zo ga je ook in gesprek als je hoort dat ze na het tanden poetsen de kinderen nog melk of iets anders geven, waardoor het poetsen ongedaan wordt gemaakt. Belangrijk is dat iedereen in de wijk, zoals huisartsen, school, tandartsen, kraamzorg, allemaal hetzelfde verhaal vertellen en regelmatig herhalen.'

Poetsinstructie is hard nodig

Een op de vier kinderen op een Zaanse basisschool gaat niet naar de tandarts, voor peuters is dat aantal 65%. Susanne den Brave van Mondzorg Teakhout: 'Op peuterspeelzalen en basisscholen geven we een leuke workshop Zorg voor je mond. In Zaandam-Oost is dit hard nodig, daarom zijn we blij met de samenwerking met Pact Zaandam-Oost. Tijdens de workshop leren de kinderen hoe ze goed moeten poetsen met hun handtandenborstel of hun elektrische borstel. We zien in de meeste monden een behandelbehoefte: dat varieert van lichte tot donkere verkleuringen, afgebroken kiezen en soms ook heel

Brugfunctionaris Emine Önsoy: De Gouw is een gezonde basisschool. Daar hoort het gezond ontbijt bij en een koelkast met fruit in de aula.

grote gaten in blijvende kiezen. Dit is echt ernstig, er is een noodzaak om actief hier iets aan te doen. Een slecht onderhouden gebit kan psychische en emotionele effecten veroorzaken, ook schoolverzuim. We testen op een leuke manier de kennis van het kind. Veel kinderen en hun ouders weten niet dat kinderen zeker tot de leeftijd van tien jaar altijd moeten worden nagepoetst.'

Gratis tandzorg

Behandelingen van de tandarts en mondhygiënist worden vergoed vanuit de basisverzekering tot de leeftijd van 18 jaar. Wanneer we een kind zien met gaatjes of afgebroken kiezen, dan bellen we de ouders na. We vragen of ze al een tandarts hebben en hulp nodig hebben. De workshop herhalen we ieder jaar. Herhaling, herhaling is bijzonder belangrijk, want de kinderen vergeten snel weer hoe ze goed kunnen poetsen.'

Uit onderzoek van een basisschool blijkt dat veel kinderen op die school een zeer slecht gebit hebben. De mondzorg is onvoldoende, wat leidt tot ontstekingen en gaatjes, of erger. Het vermoeden is dat dat niet alleen op deze school het geval is. Het belangrijkste is dat de preventie beter van de grond komt: meer voorlichting op de plekken waar ouders van jonge kinderen komen.

Naast de inzet op preventie onderzoeken we op welke manier mondzorg op scholen kan starten. Dit kan met de inzet van een mondhygiënist, maar ook met een tandarts. In samenspraak met de scholen wordt een aanbod op maat gedaan. Hieraan zijn voor de scholen en ouders geen kosten verbonden, aangezien de basiszorgverzekering voor kinderen onder de 18 jaar de tandheelkundige zorg dekt.

SAMENWERKING

De coalitie rondom gezondheid is net gestart. Alle partners leveren uitvoeringscapaciteit om het uitvoeringsplan handen en voeten te geven. Er ontstaan kruisverbanden tussen partners uit zorg en welzijn die elkaar hiervoor minder snel wisten te vinden. Er zijn verschillende projectgroepen ontstaan om specifieke aanpakken verder uit te werken. De samenwerking verloopt goed.

Susanne den Brave vertelt op basisscholen over het belang van goed poetsen. Via een quiz ontdekt ze snel hoeveel kennis de kinderen hebben van poetsen.

MONITORING

Het Pact Zaandam-Oost bevat per opgave een aantal concrete en meetbare resultaten. Dit zijn de indicatoren waarmee we op langere termijn zicht houden op maatschappelijke ontwikkelingen. Hieraan zijn doelen gekoppeld voor over 10 en 20 jaar: de gewenste maatschappelijke ontwikkelingen vergen een lange adem.

In deze en komende voortgangsrapportages volgen we ontwikkelingen aan de hand van deze indicatoren. Deze eerste voortgangsrapportage over Zaandam-Oost volgt kort op vaststelling van het Pact zelf. De inzichten zijn daarom nog beperkt: iets minder dan de helft van de cijfers kan nu geactualiseerd worden met behulp van de (ook met het Rijk) afgesproken indicatoren en bronnen. Daarnaast zijn sommige cijfers minder recent én kunnen een eerste en een tweede meting nog niet veel zeggen over een eventuele trend. Ondanks dat de indicatoren die we hebben afgesproken in het kader van het NPLV nu nog niet allemaal geüpdatet kunnen worden, zijn er op een aantal onderwerpen wel cijfers en inzichten te halen uit andere databronnen. Daarnaast monitoren we al langer in het kader van de Regiodeal. Het gaat hierbij om indicatoren die zich specifiek richten op de wijken Poelenburg en Peldersveld. Hier zijn wel een aantal trends en ontwikkelingen te benoemen o.a. een forse daling van het aantal bijstandsgerechtigde en een hogere deelname aan de VVE.

We staan aan het begin van een *langjarige inzet*. Veel van de opgaven in onze wijken zijn taai en het kost tijd en intensief investeren om resultaten te boeken. Het is daarom van belang om *langere termijn* zicht te houden op maatschappelijk ontwikkelingen.

Hierna vind je de meetbare resultaten per opgave zoals deze zijn opgenomen in het Pact. Alléén waar mogelijk zijn gegevens geactualiseerd en is ontwikkeling ten opzichte van het doel weergegeven.

De activiteiten van het Pact worden gefinancierd vanuit verschillende rijksregelingen. Een groot deel van deze activiteiten en daarmee de uitgaven zijn in 2024 gestart of gaan nog starten. Deze activiteiten en bijbehorende indicatoren zullen in de volgende voortgangsrapportage ook op regeling niveau worden meegenomen. Omdat de Regio Deal ZaanIJ al een aantal jaar loopt en geeft deze monitor een beter beeld van de ontwikkelingen. Meer informatie hierover is opgenomen aan het einde van dit hoofdstuk.

OPGAVE JEUGD

Pijler	Meetbaar resultaat	Nulmeting Pact Zaandam-Oost	Nulmeting Zaanstad	Meest recent Zaandam-Oost	Meest recent Zaanstad	Doel 10 jaar	Doel 20 jaar
Jeugd	Bereik VVE 2,5-5 jarigen	73%	73%	73%	69%	90%	95%
	Referentieniveau	Indicator nog niet beschikbaar					
	% 18-30 jarigen zonder startkwalificatie	20%	14%			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
	% kinderen met overgewicht/ obesitas (groep 7)	29 tot 41%	21%			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde

Van de meeste indicatoren is geen update beschikbaar. Wel zien we dat het bereik van VVE stabiel is.

OPGAVE PARTICIPATIE EN ARMOEDE

Pijler	Meetbaar resultaat	Nulmeting Pact Zaandam-Oost	Nulmeting Zaanstad	Meest recent Zaandam-Oost	Meest recent Zaanstad	Doel 10 jaar	Doel 20 jaar
Participatie & armoede	Bewoners met een bijstandsuitkering (per 1000 inwoners)	42	24			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Participatie & armoede	% huishoudens onder sociaal minimum	11%	7%	11%	7%	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Participatie & armoede	% kinderen dat opgroeit in een minimahuishouden	18%	10%	16%	8%	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Participatie & armoede	Goed ervaren gezondheid door volwassenen	71%	76%	60%	66%	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Participatie & armoede	Banen per 1000 inwoners 15-65 jaar (fulltime en parttime banen)	543	654	597	696	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde

Uit gemeentelijke cijfers weten we dat het aantal bijstandsuitkeringen in 2023 is gedaald in heel Zaanstad en relatief harder in de wijken Poelenburg en Pelders- en Hoonseveld. Dat is een positieve ontwikkeling, ook omdat dit een grote kostenbesparing oplevert. Er is nog geen update van de landelijke bron beschikbaar. Bij het percentage huishoudens onder het sociaal minimum en bij kinderen in minimahuishoudens zien we geen ontwikkeling. Wel zien we

binnen Zaandam-Oost een afname van het aandeel kinderen in minimahuishoudens. Het CPB voorspelt echter naar aanleiding van de doorrekening van het hoofdlijnenakkoord dat het aantal kinderen dat opgroeit in minimama huishoudens weer zal toenemen. Bij de ervaren gezondheid zien we dat deze fors is gedaald in Zaandam-Oost en dat de afstand met de ervaren gezondheid in heel Zaanstad is toegenomen. De ervaren gezondheid stadsbreed is ook behoorlijk gedaald. In

de recent gepubliceerde leefbarometer is te lezen dat dit in heel Nederland het geval is. Mogelijk zijn dit nog de effecten van de coronapandemie. We zien dat het aantal banen per 1000 inwoners is toegenomen in Zaandam-Oost, maar ook dat de afstand tussen Zaandam-Oost en Zaanstad iets kleiner is geworden.

OPGAVE FIJN WONEN

Pijler	Meetbaar resultaat	Nulmeting Pact Zaandam-Oost	Nulmeting Zaanstad	Meest recent Zaandam-Oost	Meest recent Zaanstad	Doel 10 jaar	Doel 20 jaar
Fijn wonen	Leefbaarometer woningvoorraad (indexcijfer)	3,83	3,99			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Fijn wonen	Samenstelling woningvoorraad: % koopwoningen	41%	51%			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Fijn wonen	Samenstelling woningvoorraad: % sociale huur in Poelenburg en Peldersveld	63% (Poelenburg) 59% (Peldersveld)	37%			Max. 50%	Max 40%
Fijn wonen	% woningen met energielabel E t/m G	24%	19%			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Fijn wonen	Beeldkwaliteitsniveau openbare ruimte	Indicator nog niet beschikbaar					

Op de afgesproken indicatoren zijn geen updates beschikbaar. Parallele cijfers geven wel een beeld en tonen een op hoofdlijnen stabiele situatie. In cijfers van het CBS zien we een lichte afname (1%) van het aantal koopwoningen in Kogerveld en Zaandam Zuid, parallel daaraan zien we ook een lichte toename (1%) van de particuliere huur in deze wijken. Wat betreft het percentage sociale huur laten de cijfers van

het CBS een lichte afname in Poelenburg (1%) en een lichte toename in Peldersveld (1%). Wat betreft de energielabels laat de Regionale Klimaatmonitor zien dat er in 2023 drie wijken gunstiger cijfers tonen dan het Zaanse gemiddelde (Poelenburg, Pelders-/Hoornseveld, Rosmolenwijk), in 2021 was dat nog één wijk (Poelenburg).

OPGAVE VEILIGHEID

Pijler	Meetbaar resultaat	Nulmeting Pact Zaandam-Oost	Nulmeting Zaanstad	Meest recent Zaandam-Oost	Meest recent Zaanstad	Doel 10 jaar	Doel 20 jaar
Veiligheid	Leefbaarometer veiligheid (indexcijfer)	3,78	3,97			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Veiligheid	Veiligheidsindex subjectief 'onveiligheid' (indexcijfer)	125	100	125	100	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Veiligheid	Veiligheidsindex objectief 'ondermijning' (indexcijfer)	113	100	120	100	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Veiligheid	Inwoners die 'veel jeugdoverlast' ervaren volgens Veiligheidsmonitor (% inwoners)	Indicator nog niet beschikbaar				Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Veiligheid	Aantal personen jonger dan 25 verdacht van een delict (per 1000 inwoners)	Indicator nog niet beschikbaar				Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde

Van indicatoren met landelijke bronnen is geen update. De Zaanse veiligheidsindex (nog niet compleet) toont vooralsnog een stabiele situatie op subjectieve veiligheid. Bij ondermijning zien we dat het aantal casussen gelijk is

gebleven, de afstand tussen Zaandam-Oost en Zaanstad groter is geworden. Dat komt omdat het aantal casussen in Zaanstad iets is gedaald.

OPGAVE GEZONDHEID

Pijler	Meetbaar resultaat	Nulmeting Pact Zaandam-Oost	Nulmeting Zaanstad	Meest recent Zaandam-Oost	Meest recent Zaanstad	Doel 10 jaar	Doel 20 jaar
Gezondheid	% inwoners dat zijn/haar gezondheid ervaart als goed	71%	76%	60%	66%	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Gezondheid	% inwoners met hoog risico op angst of depressie	12%	8%	17%	12%	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Gezondheid	% inwoners met overgewicht	56%	54%	57%	54%	Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	Zaans gemiddelde
Gezondheid	% kinderen met overgewicht/obesitas (groep 7)	29 tot 41%	21%			Afstand Zaandam-Oost en Zaanstad is gehalveerd	

We zien dat inwoners in Zaandam-Oost hun gezondheid slechter ervaren dan in de rest van Zaanstad en dat deze afstand in beleving alleen maar verder is toegenomen. Ook de ervaren gezondheid binnen Zaandam-Oost is fors gedaald, dat zien we ook in Zaanstad en heel Nederland. Bij hoog risico op angst en depressie zien we een parallel met ervaren

gezondheid: de afstand tussen Zaandam-Oost en Zaanstad is iets toegenomen en binnen Zaandam-Oost zelf zien we een forse toename. Ook hier geldt dat dit in Zaanstad en heel Nederland het geval is. Tenslotte zien we ook op overgewicht (licht) negatieve ontwikkelingen, zowel ten opzichte van Zaanstad als binnen Zaandam-Oost.

REGIO DEAL ZAAIJ – BREDE WELVAART

Monitoring in het kaderde Regio Deal ZaanIJ spits zich vooral toe op het begrip brede welvaart, de indicatoren sluiten hier dan ook bij aan. Een deel van de indicatoren overlapt met de meetbare resultaten in het pact.

In de meetbare resultaten in het pact is dit al genoemd: over de gehele linie zijn de scores op gezondheid gedaald

ten opzichte van 2020. Dit verschijnsel is zorgelijk maar tegelijkertijd overal in Nederland zichtbaar en niet specifiek in het ZaanIJ gebied. Mogelijk is dit een effect van de corona-epidemie. Op onderwijsachterstanden is een langzame, maar gestaag dalende trend te zien. En ook het percentage bijstandsgerechtigden blijft afnemen. Waarschijnlijk is de daling van het percentage bijstandsgerechtigden in Poelenburg en Peldersveld het resultaat van de intensieve

aanpak in het kader van 'Participeren met Perspectief' waarin inwoners met een uitkering oproept en intensief met de inwoner de situatie onderzoekt. Deze aanpak bewijst zichzelf: intensieve aandacht, vertrouwen en niet meer loslaten de succesfactoren zijn om wijkbewoners aan het werk te helpen of als dat niet lukt op een andere manier te laten participeren naar vermogen.

Indicator	Leefbaarheid				Ervaren gezondheid				Veiligheid			
Wijk/gemeente		(a)	Ambitie	Realisatie			Ambitie	Realisatie		(a)	Ambitie	Realisatie
	2018	2020	2023	2022	2018	2020	2023	2022	2018	2020	2023	2022
Peldersveld	-0,32	-0,31	-0,22	-0,30	63%	68%	65%	54%	-0,11	-0,12	-0,08	-0,12
Poelenburg	-0,37	-0,33	-0,27	-0,24	64%	69%	66%	56%	-0,19	-0,19	-0,15	-0,12
Zaanstad	-0,10	-0,09		-0,07	74%	77%		66%	-0,04	-0,04		-0,04

Indicator	Onderwijsachterstanden (peuters/basisonderwijs)						Percentage bijstandsgerechtigden					
Wijk/gemeente					Ambitie	Realisatie					Ambitie	Realisatie
	2018	2019	2020	2021	2023	2023	2018	dec-20	dec-21	mrt-22	2023	jun-23
Peldersveld	40% b)	44%	42%	41%	36%	40%	7,5%	6,3%	6%	6%	6,5%	5%
Poelenburg	50%	52%	49%	46%	45%	44%	9,0%	6,5%	6%	6%	7,0%	5%
Zaanstad	25%	21%	21%	21%		21%	3,5%	3,0%	3%	3%		3%

BESTEDING MIDDELEN

De interventies en plannen zijn niet mogelijk zonder financiering. Uitgangspunt van het pact is dat alle partners hun eigen mensen en middelen inzetten op de opgaven en daarop prioriteren. Extra middelen zorgen ervoor dat we nog meer kunnen doen en dat we ruimte hebben om te onderzoeken of iets wel of niet werkt. Gecombineerd met de (geprioriteerde) inzet van iedere partner hebben we de mogelijkheid om verandering op gang te brengen, uit te proberen en te ontwikkelen.

De Rijksmiddelen die in 2023 beschikbaar zijn gekomen vanuit de Regio Deal 2 en SPUK Kansrijke Wijk geven een impuls aan onze uitvoering. Ze maken het mogelijk om interventies uit te breiden van Poelenburg en Peldersveld naar Zaandam-Oost. Tegelijkertijd zit hier ook een zorg, want hoewel we heel blij zijn met de middelen vanuit het Rijk, zijn het tijdelijke middelen. Overleg hierover met het

Rijk en onze lokale partners is cruciaal om te voorkomen dat we succesvolle aanpakken moeten stopzetten. Onze samenwerking in het Pact Zaandam-Oost is gebaat bij financiële afspraken voor de lange termijn zodat voorkomen wordt dat we continu op zoek moeten naar financiële dekking van het uitvoeringsplan.

UITGAVEN IN 2023

Hieronder staat een overzicht van de beschikbare middelen regelingen en de uitnutting tot 31 december 2023.

Financiering	Totaal beschikbaar	Besteed t/m 2023	Begroot 2024-2027
SPUK Kansrijke Wijk	20.190	0	20.190
Volkshuisvestingsfonds I	8.643	2.881	5.762
Regiodeal I ZaanIJ	7.500	3.379	4.121
Regiodeal II ZaanIJ Groen en Meedoen	9.320	0	9.320
Preventie met Gezag	1.170 (per jaar)	84	4.680
POK-middelen	724	503	221
Energiemiddelen Zaandam-Oost	1.309	0	1.309

*Bedragen zijn afgerond per 1000.

TOELICHTING

Zaanstad heeft voor Zaandam-Oost twee aanvragen toegekend gekregen vanuit het Volkshuisvestingsfonds (VHF); uit het VHF 1 (43.435.849,- euro) en het VHF 3 (22.946.913,- euro). In het bovenstaande overzicht zijn deze bedragen niet zo terug te vinden. Dat komt omdat een deel van de plannen waar middelen voor beschikbaar zijn gesteld via programma's van de gemeente Zaanstad worden uitgevoerd. Die zijn dus geen onderdeel van het uitvoeringsplan. Denk hierbij aan het programma Bestaande Stad (renoveren en verduurzamen particuliere woningen), Openbare ruimte en Maatschappelijke voorzieningen en gebiedsontwikkeling Oostzijderveld. Daarnaast is een klein gedeelte van de middelen uit het VHF 1 bestemd voor het interventieteam begroot ná 2027 (650.754,- euro).

Voor Preventie met Gezag is sinds 2022 jaarlijks een bedrag beschikbaar. Een deel van dit bedrag is uit 2022 en 2023 (nog) niet besteed, maar zal worden ingezet de aankomende jaren. De plannen hiervoor worden momenteel uitgewerkt.

De SPUK Kansrijke Wijk, Regiodeal II ZaanIJ Groen en Meedoen en de Energiemiddelen voor Zaandam-Oost zijn eind 2023 toegekend. De opstart van de activiteiten en de uitgave van de middelen start daardoor in 2024.

Naast de rijksmiddelen ontvangt de alliantie ook van andere partners een bijdrage. Deze middelen worden per jaar beschikbaar gesteld en begroot. Het gaat om een bedrag van ongeveer 2 miljoen per jaar.

BIJLAGE 1. HET PACT ZAANDAM-OOST IN HET NIEUWS

<https://eenvandaag.avrotros.nl/item/vermoede-kinderen-en-vochtige-kelders-grote-zorgen-om-leefomstandigheden-bulgaarse-arbeidsmigranten-in-zaandam>

Syrische Ola wil vrouwen wegwijs maken in onze complexe samenleving

2 februari 2023, 07:30 uur · Aangepast 2 februari 2023, 08:52 uur · Door: Michel Gijssels

De Syrische Ola Khalaf (33) weet zelf hoe moeilijk het is om als vluchteling in Nederland een bestaan op te bouwen. "Ik hoop door mijn eigen ervaringen vrouwen te kunnen helpen. Ik druk iedereen op het hart om Nederlands te leren en je te omringen met mensen uit allerlei culturen. Alleen zo red je het." Elke woensdagochtend kunnen vrouwen vanaf nu terecht in De Bron in Poelenburg waar Ola een workshop geeft over inburgering.

Ola geeft elke woensdagochtend een workshop inburgering in de Bron - Foto:

Zes jaar geleden kwam zij door de oorlog in Syrië naar Nederland. Alleen en zwanger zat ze ruim drie maanden in opvangcentrum Ter Apel. "Vanaf de eerste dag heb ik vrijwilligerswerk gedaan. Ik tolkte van Arabisch naar Engels", vertelt Ola, die in haar vaderland docent Arabische letterkunde was aan de universiteit. Vanuit Ter Apel ging ze naar het AZC in Almere. Pas na anderhalf jaar werd ze erkend als statushouder en kreeg ze een woning in Zaandam. Inmiddels was haar man, een advocaat, ook overgekomen.

<https://www.nhnieuws.nl/nieuws/314189/syrische-ola-wil-vrouwen-wegwijs-maken-in-onze-complexe-samenleving>

Vermoeide kinderen en vochtige kelders: grote zorgen om leefomstandigheden Bulgaarse arbeidsmigranten in Zaandam

18-06-2024 07:00 Veiligheid en recht Auteur: Eveline Rethmeier

Schooldirecteur Petra Glandorff heeft het aantal Bulgaarse leerlingen snel zien stijgen.

Bron: EenVandaag

In Zaandam groeit de bezorgdheid over de leefomstandigheden van Bulgaarse arbeidsmigranten en hun kinderen. "Het lijkt wel alsof niemand beseft dat arbeidsmigranten niet alleen handjes zijn, maar ook vaders en moeders."

Petra Glandorff is directeur van basisschool De Kleurenpracht in Zaandam. Ze heeft het aantal Bulgaarse leerlingen snel zien stijgen. "Op dit moment is ongeveer een op de vier kinderen op deze school van Bulgaarse afkomst. Dat was toen ik hier 3 jaar geleden begon een stuk lager."

WONING POELenburg GESLOTEN NA CONSTATERING ILLEGALE PROSTITUTIE

Door Redactie op Vrijdag 14 juli 2023, 10:04 uur medewerkers, illegale, interventieteam Gemeente

Bron: Gemeente Zaanstad

ZAANDAM - Op woensdag 12 juli is een pand aan de straat Poelenburg in Zaandam per direct gesloten wegens exploitatie van een onvergunde seksinrichting en de verstoring van de openbare orde die dit al langere tijd opleverde (art. 3.3 APV). Dit gebeurde nadat medewerkers van het interventieteam van het PACT Poelenburg Peidersveld bij een observatie constateerden dat op het adres sprake was van illegale prostitutie.

<https://www.zaandamsdagblad.nl/gemeente/woning-poelenburg-gesloten-na-constatering-illegale-prostitutie>

Agressieve glazenwassers teisteren Zaandam | De Avondshow met Arjen Lubach (S5)

De Avondshow met Arjen Lubach | VPRO 839K abonnees

Abonneren

6,3K

Delen

Opslaan

<https://www.youtube.com/watch?v=IAznIEvtjYA>

Heel Zaandam Oost gaat in de ziekenboeg

Rob Swart

Zaandam ■ PACT Poelenburg-Peldersveld wordt definitief uitgebreid naar de hele oostkant van Zaandam. De gemeenteraad gaf daar donderdag unaniem groen licht voor.

Pact Poelenburg-Peldersveld wordt met het besluit uitgebreid naar Zaandam-Zuid, Hoornsveld, Rosmolenbuurt en Kogerveld-Hofwijk. Daarmee valt vrijwel heel Zaandam ten oosten van de Zaan onder de speciale aanpak die er voor moet zorgen dat kinderen dezelfde kansen krij-

gen als die in de rest van Zaanstad, de criminaliteit wordt teruggedrongen en bewoners er met meer plezier wonen.

Dat de raad PACT wil uitbreiden, wil niet zeggen dat de raadsleden het honderd procent eens zijn met het programma dat Zaanstad nu uitvoert in Poelenburg en Peldersveld. Zo vinden met name de linkse partijen dat PACT te veel op de lijn van handhaven en bestraffen zit en niet genoeg doet aan preventie.

Zij vonden burgemeester Jan Hamming tegenover zich die stelde dat er juist nog meer met harde hand zal worden opgetreden in Po-

elenburg. „We komen net op stoom”, zei hij. In zijn beleving is het aanpakken van criminaliteit decennialang onderbelicht geweest.

Er is een belangrijke grote rol voor de politie, zei Hamming. Er is in de wijken sprake van veel criminaliteit en van excessief wapengeweld. Maar waar het kan, kiest Hamming voor preventie. „Want geen jongere komt beter uit de gevangenis. Daar wordt je opgeleid tot crimineel.”

De verdeeltheid over de aanpak bleek ook uit de waslijst met wensen om het PACT mee aan te vullen. Zo zou er in Poelenburg en Peldersveld een bewonersraad moeten komen,

zodat de wijkbewoners zich meer betrokken voelen en zelf verantwoordelijkheid kunnen nemen voor wat er gebeurt. Er zou een leef-

Bestrijding misdaad komt op stoom en we gaan meer doen

baarheidscoördinator nodig zijn die klaar staat voor de vragen en noden van inwoners. Voor Kogerveld vinden de raadsleden dringend een

buurthuis nodig. En het meest verstrekkende plan kwam van Marc Wit (CDA), die wil dat slopen van slechte woningen hoger op de agenda komt. Voor het effect dard daar van uit kan gaan, wees hij naar de Bijlmermeer, die verbeterd is toen sociale huurwoningen plaats maakten voor duurdere huizen.

Wethouder Harrie van der Laan smoorde het wensdenken van de raad. „De vraag die voor ons ligt is of we PACT willen uitbreiden. Wat ik nu hoor zijn allemaal uitvoeringsvragen. Die komen later.”

→ **Regio 2: Met veel plezier drie uur extra naar school**

REPORTAGE

Hoe gaat het met de nakomelingen van Turkse arbeidsmigranten en met de achterblijvers?

In de jaren zestig togen de eerste Turkse mannen naar Zaandam voor werk. Rob Vreeken, Turkije correspondent en oud-inwoner van de stad, verdiepte zich in hun nakomelingen en in de achterblijvers. Hoe hebben zij zich ontwikkeld?

Rob Vreeken 1 april 2023, 05:00

Studenten in een restaurant in de stad Akaray. Twintig jaar geleden was het in Turkije ondenkbaar dat tijdens de ramadan in het openbaar werd gegeten en gedronken. Beeld: Nicola Zolijn

Tussen Aksaray en Poelenburg loopt een stippellijntje. Het lijntje bestaat al meer dan vijftig jaar en het werd eind jaren zestig getrokken door zeven mannen die samen besloten dat in Turkije voor hen voorlopig geen toekomst was.

NIJWS

Bulgaarse glazenwassers moeten binnenkort vergunning aanvragen in Zaanstad

Burgemeester Jan Hamming van Zaanstad legt de wanpraktijken van honderden, overwegend Bulgaarse glazenwassers in zijn stad aan banden. Glazenwassers zullen vanaf 1 juli bij de burgemeester een vergunning moeten aanvragen, waarvoor zij grondig worden doorgelicht.

Jan Tromp 19 januari 2024, 05:00

Burgemeester Jan Hamming hoopt door glazenwassers in Zaanstad vergunningsplichtig te maken onder meer witwassen en zwart werk in de branche te voorkomen. Beeld: de Volkskrant

De burgemeester probeert met zijn maatregel de macht te breken van een kleine groep Turkse Nederlanders in de achterstandswijken Poelenburg en Peldersveld in Zaandam. Zij zouden ongeveer driehonderd Bulgaarse glazenwassers dirigeren die elke dag uitwaaiëren over het land.

REPORTAGE

Op deze basisschool in Zaandam krijgen alle kinderen gratis eten: 'Thuis hebben we dit meestal niet'

De kinderen van 'Volkskrant' heeft een koelkast met snoepgroente en fruit waaruit leerlingen mogen pakken. Vooral de komkommers zijn in trek. Beeld: Guus Dubbelman / de Volkskrant

Al 1.700 basisscholen bieden schoolmaaltijden aan, want 'met honger zit je niet lekker in de klas'. De Paus Joannes in Zaandam, die er een van is, probeert ook de armoede bij leerlingen thuis te bestrijden.

Charlotte Huisman 7 november 2023, 05:00

'Snoeptomaatjes en komkommer vind ik lekker, en peren nu wat minder', zegt Destiny (12) terwijl ze de hoge koelkast opent waarvan de vijf vakken vol liggen met kiwi's, appels, peren, snoeptomaatjes en komkommers. Het gevaarte staat sinds eind juni bij de ingang van haar basisschool Paus Joannes in Zaandam. Alle leerlingen mogen eruit pakken. En dat doen ze, ziet Destiny. 'Soms is het snel op.'

Reportage Schoolhulp

‘Brugfunctionaris’ Emine Önsöy sleepte de ouders in Zaandam weer de basisschool in

Brugfunctionaris Emine Önsöy (rechts) in gesprek met ouders Sahra Mohammed (links) en Hasret Bosada. Beeld Joris van Gennip

De ouders van basisschool De Gouw begrepen het belang van oudergesprekken niet, en kwamen nauwelijks naar ouderavonden. Brugfunctionaris Emine Önsöy betreft hen weer bij de school, en helpt bij taalproblemen of bij armoede.

Marten van de Wier 9 november 2023, 13:52

Vier ochtenden per week staat Emine Önsöy bij het hek, haar blauwe opschrijfboekje in de hand. Af en toe klampt een ouder haar aan, en krabbelt Önsöy er een vraag in, waar ze later op terugkomt. Önsöy spreekt ook zelf ouders aan: ben je bij de ouderavond volgende week? Is het nog gelukt de oefensoftware voor thuis te downloaden?

19 kilo illegaal vuurwerk aangetroffen in garagebox

Zaandam ■ Agenten van het politieteam in Zaanstreek hebben recent 19 kilo aan illegaal vuurwerk gevonden in een garagebox in de Rosmolenuurt in Zaandam.

De politie organiseerde een speciale actiedag met de gemeente om vuurwerkoverlast te bestrijden. Jongeren die vaker betraapt zijn met vuurwerk, werden opnieuw bezocht. Ook werd er opvallend en onopvallend gesurveilleerd. De actiedag leverde een aanhouding op in de Rosmolenuurt in Zaandam. Speurhonden sloegen aan toen ze in de buurt kwamen. De man had 19 kilo illegaal vuurwerk opgeslagen in zijn garage-

FOTO BASISTEAM POLITIE ZAANSTREEK

box, het vuurwerk lag naast zijn bromfiets. Een gevaarlijke situatie als er brand zou ontstaan. Ook vond de politie een 'grote hoeveelheid hennep'. De gemeente is ingeschakeld om passende maatregelen te nemen.

INTERVIEW Directeur Remy Justus ziet dat Pact Poelenburg-Peldersveld werkt

‘We investeren in de kids’

Pact Poelenburg-Peldersveld is drie jaar oud en vanaf volgend jaar ligt de deken van Pact over heel Zaandam Oost en daarmee over meer dan de helft van de inwoners van Zaandam. Het is hard nodig, zegt Pact-directeur Remy Justus die overbewoning en criminaliteit naar de aangrenzende wijken ziet gaan. „Ik heb niet de illusie dat we het kunnen uitbannen maar laten we het in elk geval de stad uit jagen.”

Zaandam ■ Pact Poelenburg ging in 2017 van start als Actieplan Poelenburg. De filmpjes van treiter-vlogger Ismaïl Ilgun waren de aanleiding voor de gemeente om in de wijk aan de slag te gaan. Het was niet de eerste poging om Poelenburg te verheffen. In de jaren tachtig gebeurde dat voor het eerst en in deze eeuw werd de wijk benoemd tot Vogelaarwijk, wat betekende dat minister Vogelaar de wijk het stempel probleemwijk gaf en veel geld uittrok voor verbetering. Vlak na de rel rond de vlogger kwamen Remy Justus en Marieke Sloop naar Poelenburg met de opdracht om een programma op poten te zetten om van Poelenburg een betere wijk te maken. De twee waren toen ambtenaren bij de sociale wijkteams van Zaanstad. Nu zijn ze programmadirecteur van Pact, dat inmiddels een zelfstandige organisatie is met de gemeente, de woningcorporaties maar bijvoorbeeld ook Ahold in het bestuur.

Justus: „Ik kwam blanco de wijk in en wist niet heel goed wat er speelde. Ik merkte wel dat veel mensen zich afvroegen waarom de overheid ineens de wijk in kwam omdat er een treitervlogger was. Waar waren jullie de afgelopen jaren, vroegen ze. De overheid is er jarenlang niet voor ze geweest en dat verwijt snap ik wel. Er zijn grootschalige nieuwbouwplannen geweest. Bewoners kregen daar brieven over en er liepen hier ministers door de wijk. Toen de kredietcrisis uitbrak was alles ineens over en ze hebben hier nooit meer iemand van de overheid gezien. Veel bewoners velden zich terecht in de steek gelaten en dat laten we niet nog een keer gebeuren.”

Uitkeringen

Een van de doelstellingen van Pact is dat kinderen in Poelenburg en Peldersveld alle kansen hebben om aan een succesvolle toekomst te bouwen. En zij het gemiddeld minstens net zo goed doen als de kinderen in de rest van de stad en de wijken zelf ook gemiddeld zijn. „We zien dat veel kinderen met een te laag niveau de school binnenkomen. We zijn daarom op zoek gegaan naar wat er gebeurt vanaf het moment dat de moeder zwanger is en in de eerste vier jaar daarna. Die analyse maken we het liefst samen met die jonge moeders en vragen hen welke interventies nodig zijn. Voorlezen, communiceren, spelletjes spelen, aandacht, begrenzen. Dat zijn allemaal dingen waar we ouders in helpen.”

Met het aantal uitkeringen zijn in een paar jaar al grote stappen gemaakt. Er waren toen Pact begon 1200 mensen met een bijstandsuitkering, nu zijn het er 700. Een deel van de bewoners is aan een baan geholpen. Maar Justus realiseert

FOTO MARCEL MOLLE

Poelenburg is in de steek gelaten en dat laten we niet nog een keer gebeuren

zich dat er ook een grote stap is gezet door meer te controleren. Iedereen die ten onrechte een uitkering opstreekt is door de mand gevallen of heeft die nog niet bijtijds zelf beëindigd.

Liever Turks

Beheersen van de Nederlandse taal is de belangrijkste sleutel naar een gemiddelde wijk. „Toen ik hier voor het eerst kwam sprak ik de ondernemer die hier naast ons gebouw zat. Ik maakte een praatje met hem maar ik verstond er niks van. Ik vroeg hoe lang hij in Nederland woonde. Dat was 43 jaar. Dat is tien jaar langer dan ik, zei ik, hoe kan het dan dat ik u niet versta? Het is heel simpel, legde hij uit. Iedereen om hem heen spreekt makkelijker en liever Turks. Toen dacht ik, als ik in Spanje ga wonen met heel veel Nederlanders om mij

heen, schakel ik ook niet over op Spaans.” „Kinderen in deze wijk gaan eerder naar de voorschoolse educatie en op de basisschool maken ze langere dagen. Dat is begonnen met tweeënhalve uur extra les en een paar scholen groeien nu door naar vijf uur per week. Dat gebeurt allemaal vanuit de wens dat kinderen uit deze wijk in groep 8 hetzelfde schooladvies krijgen als die in de rest van de stad.”

Je moet het ervaren

De tweehoofdige directie van Pact komt bij de bewoners thuis. Justus: „Ik lees zelf bij een gezin voor. Het hoort bij de integratie als je hier werkt. Ik vind dat dat je moet weten wat hier in gezinnen gebeurt. Je moet het snappen en meemaken als je beleid maakt. Dat is mijn kritiek op mensen die beleid maken. Je kunt geen armoedebeleid bedenken als dat een groep is die je niet kent. Je moet het ervaren.” „Wat de scholen aan ons meegaven is dat een grote groep risico loopt op onderwijsachterstand. Het helpt zo'n kind niet als hij in de klas zit met derig anderen waarvan meer dan de helft ook kwetsbaar is. Zo'n kind heeft er baat bij als er wat sterkere kinderen in de klas zitten.”

Patroon doorbreken

En zo komt het tweede thema van Pact vanzelf naar boven: de samenstelling van de wijk moet anders worden. „In de cijfers zagen we dat een grote groep moeite heeft om het te melden. Wij zien echt wel het effect van de regels en het toezicht. Wij

dat dat van generatie op generatie werd doorgezet. Mensen die het beter hadden, verlieten de wijk. Wat er voor terugkwam was een nieuwe instroom die heel kwetsbaar was. Veel met meerdere problemen en veel met een uitkering. Statushouders, urgentiegevallen, mensen met ggz-problemen, ze kwamen vooral naar Zaandam-Oost. Het is historisch gezien de plek waar de meest kwetsbare mensen worden gehuisvest. Als je dat patroon wil doorbreken, als dit een wijk moet worden waar kinderen net zoveel kans hebben, moeten we investeren in die kids en daarom ook in hun ouders.”

De Rotterdamwet, waarmee je als overheid eisen stelt aan nieuwe huurders, biedt die mogelijkheid. Wil je een woning in Poelenburg of Peldersveld, dan moet je een baan hebben. „Er komen nu mensen de wijk in die nog steeds in aanmerking komen voor sociale huur maar wel met inkomen uit werk. Ze hebben het net wat beter. De complexbeheerders van Rochdale en Parteen merken dat juist die groep hartstikke actief is in de buurt. Het zijn geen sterke schouders in de zin dat het hoogopgeleide mensen zijn maar wel een andere situatie zitten.”

Roken en bellen

Naast de instroom via de corporaties komen er ook arbeidsmigranten de wijk in waar veel moeilijker vat op te krijgen is. Het gebeurt voor een groot deel illegaal en buien zijn huiverig om het te melden. „Wij zien echt wel het effect van de regels en het toezicht. Wij

krijgen nu signalen uit andere wijken. In de Pinksterbloemflat en op de Fluitkruidweg wordt het nu een probleem. In de Rosmolenuurt zijn ook grote groepen arbeidsmigranten. In de Lijsterbesstraat wordt bijna alles dat te koop staat gekocht door die types die er arbeidsmigranten in stoppen. Bewoners die er zestig jaar wonen zien hun straatje kapot gaan. Het doet iets met een straat als 's avonds laat tien man in de tuin staan te roken en te bellen en als ze drie of vier auto's hebben. Dat heeft impact. Als er iets is dat de leefbaarheid inderom druk zet is het die enorme instroom van kwetsbare arbeidsmigranten.”

Lonkende pad

De problemen die in Poelenburg langzaam onder controle komen, verplaatsen zich naar omliggende wijken. „We weten dat in delen van Kogerveld, Hoornseveld en Zaandam Zuid ook een te eenzijdige bevolkingssamenstelling is, dat de schoolprestaties van de kinderen daar in verhouding minder zijn, dat er armoede is en kinderen het moeilijk hebben. Vandaar dat we daar hetzelfde willen doen. Het ministerie eist dat onze aanpak zich over een aansluitend gebied uitstrekt. Als je wil dat kinderen kiezen voor een normale carrière moet je veel meer investeren in onder andere de verlengde leertijd en studiebegeleiding. Zo kunnen we het lonkende pad van de criminaliteit afsnijden. Misdaad moet geen alternatief zijn.”

→ Regio 6-7 Trouwe Poelenburgers over hun wijk

BIJLAGE 2. STOPLICHTRAPPORTAGE Q1 EN Q2 2024

STOPLICHTRAPPORTAGE JEUGD			
PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Ambitie: vergroten van ouderbetrokkenheid			
Centering Pregnancy Extra medische zorg voor kwetsbare, aanstaande ouders en begeleiding middels groepsbijeenkomsten, waarin informatie en voorlichting wordt gegeven, met en van elkaar wordt geleerd en gelegenheid is om een ondersteunend netwerk op te bouwen.		In 2024 willen we de begeleiding van twee groepen per jaar starten, met 8 tot 12 deelnemers. Tot op heden zijn deze groepen nog niet gestart.	Het plan van aanpak ligt er, de betrokken partijen staan in de startblokken en een geschikte ruimte is in beeld. Momenteel vindt nog afstemming plaats tussen gemeente en GGD om de ruimte van de GGD voor Centering Pregnancy beschikbaar te stellen.
Moeders van Zaandam-Oost Intensieve ondersteuning van aanstaande moeders en moeders met kinderen tot drie jaar op het gebied van hechting, opvoeding, financiën en gezondheid.		Er is veel animo voor Moeders van Zaandam-Oost, inmiddels hebben ruim 40 gezinnen deelgenomen of zijn nog deelnemer. Dit is conform doelstelling. Betrokkenen zijn enthousiast over de aanpak; succesfactoren zijn de laagdrempeligheid en de tijd die stagiaires hebben om in de gezinnen te doen wat nodig is. Ook de integraliteit van de coördinatie vanuit SWT en GGD is een succesfactor.	Partners weten Moeders van Zaandam-Oost goed te vinden. De eerste gezinnen worden afgeschaald en sommige gezinnen kunnen na 1,5 jaar worden afgesloten. Er is momenteel geen budget voor uitbreiding, maar de animo is groot met risico op het ontstaan van een wachtlijst.
Ouder-en-kindclubs Laagdrempelige opvoedondersteuning aan ouders met kinderen van 0 tot 2½ jaar, waarbij in groepsverband de ontwikkeling van kinderen wordt gestimuleerd. Tegelijkertijd krijgen ouders praktische tips over kindontwikkeling en opvoeding. Onderdeel van de Ouder-en-kindclubs is Boekplezier in de wijk; waarbij een leesmediaconsulent aansluit bij de Ouder-en-kindclubs om interactief voor te lezen aan ouders en kinderen en om te laten ervaren hoe eenvoudig en leerzaam voorlezen is. Ook worden ouders geïnformeerd over het belang van een taalrijke interactie met hun kind en meertalig opvoeden.		Per september 2024 zullen we starten met twee extra ouder- en kindclubs en daarmee groeien we van 8 naar 10 wekelijkse Ouder-en-kindclubs met een bereik van in totaal zo'n 100 deelnemers. Inhoudelijk breiden we ook de opdracht van de Bieb uit zodat Boekplezier in de wijk bij alle 10 de Ouder-en-kindclubs uitgevoerd kan worden.	Een van de twee nieuwe Ouder-en-kind-clubb vind plaats in Kogerveld onder leiding van DOCK, in nauwe afstemming met Inclusio.
Dreumesspel aan huis Ouders met kinderen in de leeftijd van 1½ tot 2½ jaar worden gedurende tien weken begeleid door een pedagogisch professional in het spelen met hun kinderen.		Inmiddels zijn 9 gezinnen begeleid, verwacht resultaat over 2024: 20 gezinnen en niet de beoogde 60.	In verband met personeelstekort wordt de 60 gezinnen waarschijnlijk niet gehaald.
Spel aan huis Ouders met kinderen in de leeftijd van 2½ tot 7 jaar worden gedurende twintig weken begeleid door een pedagogisch professional in het spelen met hun kinderen.		Conform doelstelling; tot nu toe zijn 9 van de beoogde 15 gezinnen uit Zaandam-Oost voor 2024 begeleid.	Gedurende het spelbegeleidingstraject blijkt soms meer hulp in het gezin nodig. Spelbegeleiders worden geholpen bij hoe zij dit samen met het gezin kunnen aanpakken.
Brugfunctionarissen Brugfunctionarissen ondersteunen ouders c.q. gezinnen op laagdrempelige manier bij dagelijkse (welzijn) gerelateerde vraagstukken, met als doel te voorkomen dat problemen escaleren tot situaties waarbij hulpverlening nodig is.		Elke basisschool in Zaandam-Oost heeft een brugfunctionaris voor 0,6-0,8fte. Zij spelen een cruciale rol in de verbinding tussen school en gezin en halen veel signalen op. De komende periode staat in het teken van het verder inbedden van de rol van de brugfunctionarissen in de organisaties en de het zorgen voor goede ondersteuning van de brugfunctionarissen als het gaat om intensievere zorg/ondersteuningsbehoefte van kinderen en gezinnen.	De komende periode maakt de gemeente nieuwe meerjaren financieringsafspraken met de schoolbesturen om de continuïteit te borgen. We blijven werken aan professionalisering en begeleiding van de brugfunctionarissen.

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Ambitie: Stimuleren taalontwikkeling ieder kind			
Visie op meertaligheid De Zaanse Visie op Meertaligheid gaat voor een omgeving die alle talen waardeert en ouders actief betreft. Zo ondersteunen én stimuleren we de meertalige identiteit van onze kinderen.		Partners binnen het PACT hebben met elkaar een visie op meertaligheid ontwikkeld op basis van het meest recente wetenschappelijke onderzoek. Vanaf augustus 2024 willen we dat deze visie is gecommuniceerd naar alle professionals. In 2027 willen we dat alle partners werken volgens deze visie	We zien dat er een impuls nodig is als het gaat om de kennisdeling en het echt leren werken vanuit de visie. Er wordt een projectleider aangesteld die dit gaat trekken.
Logopedische aanpak meertalige PO-leerlingen Het aanbieden van een logopedische groepsaanpak voor meertalige kleuters om de taalontwikkeling te stimuleren en ouderbetrokkenheid te vergroten.		Inmiddels vindt deze aanpak op twee basisscholen in Zaandam-Oost plaats. Alle kinderen die hebben deelgenomen hebben aantoonbare vooruitgang geboekt en er is behoefte om uit te breiden.	Voor de borging is het belangrijk dat de kennis van de logopediste wordt overgedragen aan het schoolteam.
Gerichte taalversterking door de Bieb middels: - BoekStart Thuis Ondersteuning van ouders met kinderen van 0 tot 2 jaar bij een taalrijke interactie met hun kind en meertalig opvoeden. BoekStartcoaches leggen hiervoor vier huisbezoeken af waarin ze ouders informatie en praktische tips geven om het contact tussen het kind en de ouder taalrijker te maken - Voorlezen thuis Getrainde vrijwilligers lezen wekelijks een uur voor aan kinderen van ouders die moeite hebben met voorlezen. Gaandeweg worden ouders aangemoedigd om het voorlezen zelf over te nemen. - Samen digitaal met Bereslim Ouders met kinderen in de leeftijd van 2½ tot 4 jaar die het nog lastig vinden om voor te lezen, worden in groepsverband door leesmediaconsultanten gecoacht om dagelijks digitale prentenboeken van Bereslim te bekijken en te bespreken in hun beste taal.		Boekstart thuis: 15 gezinnen worden bereikt met Boekstart Thuis, conform doelstelling. Voorlezen thuis: 75 gezinnen worden/zijn begeleid in Zaanstad, een grote meerderheid van deze gezinnen komt uit Zaandam-Oost. Uit de effectmeting die de Bieb heeft laten uitvoeren blijkt een groot aantal positieve effecten; zo geeft 70% van de gezinnen aan na 4 maanden nog voor te lezen en heeft 40% van de ouders zich aangemeld voor of volgt taallessen. Samen digitaal met Bereslim: 3 oudergroepen van 8 - 10 deelnemers zijn gestart en begeleid, conform doelstelling. Meerwaarde van deze interventie is naast de leesbevordering ook de collectieve aanpak en netwerkvorming.	Omdat de meeste gezinnen voor Boekstart Thuis na een traject van Dreumes spel aan huis worden aangemeld, zijn kinderen vaak al twee jaar oud. De Bieb is in gesprek met Centrum Jong om ervoor te zorgen dat de doelgroep tussen de 0 en 1 jaar oud groeit.
Ambitie: Verstevenigen van de toeleiding naar en de kwaliteit van de VVE			
Kwaliteitsverhoging VVE Er wordt een kwartiermaker aangesteld die samen met de VVE-locaties een plan maakt om de kwaliteit van het aanbod te verhogen. Uitvoering volgt daarna.		De schoolbesturen hebben samen met de VVE een plan van aanpak ontwikkeld. Deze kwaliteitsaanpak bestaat uit een verbeteraanpak en een inhoudelijk aanbod en richt zich op de pedagogische en didactische kwaliteit van pedagogisch medewerkers en leerkrachten, de samenwerking tussen voor- en vroegschool en op ouderbetrokkenheid. 2024 staat verder in het teken van het aanscherpen van het plan van aanpak en het zoeken naar een partij om de uitvoering te realiseren.	
Pilot Cultuur & Bewegen VVE Verrijken van het VVE-aanbod met cultuur- en sportactiviteiten door samen te werken met externe vakdocenten.		In het jaar 2024 wordt het programma ontwikkeld, in 2025 is de pilot op drie locaties gestart, in 2026 wordt de pilot uitgebreid naar alle VVE-locaties en in 2027 staat het in elk programma van VVE. Inmiddels staat alles in de startblokken om het programma binnenkort van start te laten gaan.	
Ouderbetrokkenheid bij VVE Het organiseren van inloopochtenden waarbij ouders samen met hun kinderen educatieve activiteiten uitvoeren, evenals het organiseren van workshops voor ouders waarin ze leren hoe ze de ontwikkeling van hun kind thuis kunnen ondersteunen.		Dit project is wegens gebrek aan capaciteit nog niet opgepakt.	

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Ambitie: Versterken organisatie van ondersteuning van kind en gezin			
 Versterken ondersteuning rondom VVE en basisschool Het opbouwen van een sterk professioneel netwerk rondom VVE en basisschool voor vroegsignalering en ondersteuning.		Er ligt een eerste probleemanalyse, er is een kwartiermaker aangesteld en de werving voor de ondersteuners vanuit het Sociaal Wijkteam en het Jeugdteam wordt binnenkort gestart. Ook de GGD is aangehaakt, op iets meer afstand. Er is een steungroep in opbouw die deze pilots gaan ondersteunen en mede mogelijk maken.	Na de zomer 2024 zal het plan van aanpak verder worden uitgewerkt met als doel om in het najaar de extra ondersteuning op de scholen van start te laten gaan.
Ambitie: Perspectief vergroten			
 Rijke Schooldag Om de kijk van kinderen op de wereld te verbreden en hun taalontwikkeling te stimuleren, organiseren we educatieve excursies in groep 3, 5 en 7 van het primair onderwijs en klas 1 en 3 van het voortgezet onderwijs.		Doelstelling was dat alle leerlingen in groep 3, 5 en 7 van het primair onderwijs en klas 1 en 3 van het voortgezet onderwijs zijn minimaal 1 keer per jaar op een educatieve excursie geweest. In het voortgezet onderwijs is dit niet (geheel) uitgevoerd.	De aangekondigde bezuiniging in het Hoofdlijnenakkoord op De subsidie School & Omgeving maakt dat de toekomst van deze interventie onzeker is. De huidige invulling van de regeling maakt dat het opnieuw zoeken is in het voortgezet onderwijs hoe De Rijke Schooldag tot uitvoering te laten komen.
 Verlengde leertijd Alle leerlingen in het PO krijgen extra les, gericht op het verbreden van het Venster op de wereld en het verhogen van de basisvaardigheden van leerlingen.		Per schooljaar 2024/2025 zouden alle 12 basisscholen in Zaandam-Oost starten met 2,5 uur verlengde leertijd per week. Op 2 scholen na (o.a. naar aanleiding van aangekondigde bezuinigingen) loopt dit conform planning.	De aangekondigde bezuiniging in het Hoofdlijnenakkoord op de subsidie School & Omgeving maakt dat de toekomst van deze interventie onzeker is.
 Digitale weerbaarheid PO & VO Het vergroten van de digitale weerbaarheid van kinderen in groep 7 en 8 van PO en klas 1 van het VO, door middel van workshops waarin de kansen en risico's van de online wereld en mogelijke gevolgen van online gedrag worden behandeld.		Op 1 vo-school na wordt op alle middelbare scholen digitale weerbaarheid aangeboden in de brugklas. In het po geldt dit voor 2 van de 11 scholen. Leerlingen hebben inzicht verworven in diverse onderwerpen, variërend van online veiligheid tot de impact van digitale media op hun leven. Door interactieve sessies en open discussies ontwikkelden de leerlingen niet alleen bewustwording van digitale risico's, maar ook een dieper begrip van de complexiteit van hun online gedrag. Meerwaarde is bovendien de signalen die de jongerenwerkers opvangen als ze op de scholen aanwezig zijn en de koppeling richting zorgcoördinatoren en mentoren.	2024 staat in het teken van het verder opschalen van de lessen digitale weerbaarheid naar andere scholen in Zaandam-Oost.
Studiezalen Huiswerkbegeleiding en life-coaching 2 middagen per week.		Studiezalen organiseert 2 middagen per week huiswerkbegeleiding en life-coaching op het Pascal Zuid en 1 middag op het Zuiderzee College. Op beide scholen loopt dit.	
 Kinderwerk Een breed scala aan activiteiten in de wijk voor kinderen van 2½ tot 12 jaar, waarmee zij sociale vaardigheden en competenties kunnen ontwikkelen, nieuwe ervaringen opdoen en hun talenten ontdekken en ontwikkelen.		Vanaf 2024 wordt het aanbod niet meer in de school georganiseerd, maar in de vier wijken. Dit biedt onafhankelijkheid en een brede mogelijkheid van uitvoering. De achterliggende gedachte van het Kinderwerk blijft gelijk aan de eerder gestelde doelen (zie eerste plan Kinderwerk 2022). Het kinderwerk breidt zich uit in omvang en aanbod. De samenwerking met de scholen blijft essentieel en er wordt geïnvesteerd in een goede samenwerking en afstemming in het belang van het kind. Kinderwerk bereikt wekelijks tussen de 150 - 180 kinderen.	Momenteel wordt de nieuwe werkwijze gericht op de vier wijken geëvalueerd. Ook wordt de komende periode gekeken hoe kinderwerk kan worden uitgebreid naar Kogerveld.
Huiswerkbegeleiding in de wijk Kinderen uit groep 7 en 8 van de basisschool kunnen twee middagen per week terecht in de Jongerenwinkel Poelenburcht voor hulp bij het maken van hun schoolwerk.		90 kinderen uit groep 7 en 8 zijn bereikt in 2023. We zien dat kinderen door de huiswerkbegeleiding een stapje hoger komen en de samenwerking met de scholen wordt steeds beter. Ook worden ouderavonden georganiseerd waarbij diverse thema's worden besproken zoals het belang van begrijpend lezen en de impact van social media	

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Ambitie: Perspectief vergroten			
 Uitbreiding Jongerenwerk VO Aanbieden van activiteiten door het jongerenwerk in en rond het VO, gericht op gezondheid, participatie en talentontwikkeling.		Op dit moment is jongerenwerk op drie vo-scholen aanwezig. De resultaten zijn positief: de lijntjes zijn korter waardoor signalen sneller worden opgepikt en jongeren sneller en beter kunnen worden begeleid en/of doorverwezen. Ook wordt in nauwe samenwerking (na)schoolse activiteiten georganiseerd.	Het jongerenwerk signaleert dat veel jongeren individuele begeleiding nodig hebben, dit legt een druk op het meer collectieve aanbod. Over uitbereiding naar Blaise Pascal College zijn nog gesprekken gaande.
 Uitbreiding Jongerenwinkels Aanbieden van activiteiten voor jongeren die talentontplooiing stimuleren, hun horizon verbreden en hun zelfredzaamheid vergroten. Ondersteuning van jongeren door jongerenwerkers bij situaties op school, werk of thuis.		De tweede jongerenwinkel aan de Panneroodstraat is geopend voor 6 dagen per week met inmiddels een opkomst van zo'n 35 jongeren per dag (conform doelstelling). Door de geografische ligging zien we dat nu ook een doelgroep uit de Kogerveldwijk bereiken die we eerst niet bereikten.	Aandachtspunt is of het aanbod van de jongerenwinkels goed aan blijft sluiten bij dat wat nodig is.
 Meidenwerk Aanbieden van recreatieve en educatieve activiteiten die de zelfstandigheid, weerbaarheid en veerkracht van meisjes versterken en hun sociale vaardigheden verder helpen ontwikkelen.		Er is drie keer per week aanbod voor een meidengroep met meiden van 10 tot 12 jaar; Er is drie keer per week aanbod voor een meidengroep met meiden vanaf 12 jaar; Er is een keer per week aanbod voor een meidengroep met meiden vanaf 16 jaar.	De activiteiten worden goed bezocht en er komen steeds nieuwe meiden. Aandachtspunt om voldoende meiden bij de 16+ activiteiten te krijgen.
 Coaching en begeleiding van jongeren middels sportactiviteiten Het ontwikkelen en versterken van (sociale) vaardigheden, normen en waarden bij jongeren, middels sportactiviteiten in de wijk. Ondersteuning van jongeren door jongerenwerkers bij situaties op school, werk of thuis.		Er worden veel verschillende activiteiten verspreid over de week in de wijken in Zaandam-Oost georganiseerd door SK Coaching waar veel animo voor is. Inmiddels is met ruim 250 jongeren contact en er is laagdrempelig en goed contact tussen SK Coaching en Jongerenwerk.	Naast de bestaande opdracht zet SK coaching zich op vrijwillige basis in voor diverse activiteiten zoals een meidengroep, een jongereninloop, een voetbalteam in de KVN competitie. Momenteel is er geen ruimte om deze activiteiten te formaliseren in officiële opdrachten.
Gaan voor een baan / Aan de bak Loopbaanoriëntatie voor kansrijke sectoren plus stage-/baangaranties.		Inmiddels heeft een 0-meting plaatsgevonden op hoe vmbo'ers en hun ouders stages ervaren. Op basis hiervan wordt een vervolgaanpak ontwikkeld	We zien kansen in deze aanpak en zitten momenteel in de opstartfase. Zo zien we mogelijkheden om verbindingen te maken met bestaande projecten zoals Sterk Techniek Onderwijs en er lopen gesprekken om de koppeling tussen het vmbo en de zorgsector te versterken. Om dit bij elkaar te brengen en de beoogde ambities te realiseren is commitment van de scholen nodig en een coördinator die dit bij elkaar brengt. Momenteel zoeken we naar financieringsmogelijkheden, omdat er geen middelen zijn om een duurzame aanpak te realiseren.
Ambitie: Versterken ondersteuning van het netwerk bij kwetsbare arbeidsmigranten			
 Versterken ondersteuning van het netwerk bij kwetsbare arbeidsmigranten Ondersteuning van professionals in Zaandam-Oost die te maken hebben met kwetsbare arbeidsmigranten, door de inzet van experts. Zij kunnen als tolk optreden, een bemiddelde rol spelen, informatiebijeenkomsten organiseren en hen naar andere ketenpartners leiden.		Er is een projectleider aangesteld die momenteel een plan van aanpak voor (de kinderen van) kwetsbare arbeidsmigranten ontwikkeld in samenwerking met de verschillende partners. Een van de pijlers in dit plan richt zich op gezinnen met kinderen.	

Legenda

- Energie middelen
- Preventie met Gezag

- Regiodeal ZaanIJ
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen

- SPUK Kansrijke Wijk
- Volkshuisvestingsfonds

STOPLICHTRAPPORTAGE PARTICIPATIE & ARMOEDE

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
De participatie-aanpak: ondersteunen naar werken of meedoen Er worden mogelijkheden gecreëerd zodat de inwoners naar vermogen kunnen werken. Door te werken voor wie dat kan en andere vormen van meedoen wanneer dat het beste is. Het uitgangspunt is dat iedereen iets kan doen om een stap te zetten in de richting van werk of meedoen.		- Er is een start gemaakt met het oproepen van bewoners die niet eerder gesproken zijn. - Er is onderscheid gemaakt tussen welke bewoners intensieve begeleiding krijgen en welke bewoners op 'waakvlam' gaan. - Scenario's voor toekomstige begeleiding in het kader van bezuinigingen van de gemeente zijn gemaakt.	Risico's - Door de bezuinigingen kan niet iedereen intensieve begeleiding krijgen die we willen bieden. - We worden als terugtrekkende overheid gezien. - We komen weer op een grotere afstand van de inwoners te staan. Planning - Dienstverlening voor 2025 en verder wordt in Q3 en Q4 van 2024 uitgewerkt.
Ontwikkeling van extra Collectief aanbod Uitbreiding van groepsaanbod voor inwoners met een langere afstand tot arbeidsmarkt met als doel ze stappen te laten zetten naar participatie		Een eerste opzet van de opdracht wordt uitgewerkt en de deelnemende partners maken afspraken over de uitvoering.	Start in Q3 2024.
Spaansgroen Een fysieke locatie in de wijk waar inwoners terecht kunnen met alle vragen rondom werken, leren, wonen en de buurt		- In Q1 2024 is de samenwerking met Stichting Werkwijzer naar werk aangegaan en zijn de sleutelpersonen gestart met een intensief inwerkprogramma. - In Q2 2024 is de locatie opgeleverd en geopend voor bezoekers.	In Q3 en Q4 worden de dienstverlening en aanbod vanuit Spaansgroen verder geconcretiseerd.
Voorkomen van armoedeval Wij gaan maatregelen nemen om armoedeval te voorkomen en de angst ervoor bij inwoners weg te nemen. Inwoners die uitstromen gaan we goede nazorg bieden, door bijvoorbeeld ervaringsdeskundigen in te zetten. Tot slot gaan we een visie vormen hoe we met armoedeval omgaan.		Deze interventie is nog niet van start gegaan.	Verwachte start is eind 2024. Dit zal ook afhangen van de beschikbare capaciteit.
Werkbemiddeling We gaan (extra betrokken) werkgevers en werkzoekenden met elkaar in verbinding brengen. Hierbij gaan we samenwerken met betrokken werkgevers en met WSP van Amsterdam.		- In juni 2024 vindt er een eerste sessie plaats om tot een Werkgeverscollectief te komen. Ook het 'Sociaal Bureau' wordt daarin meegenomen om tot eerste opdrachten te komen. - Er is een start gemaakt met het vormen van een projectgroep die een Banenfestival gaat organiseren. - Opzet van de samenwerking tussen de WSP's is on hold. Er vindt wel samenwerking plaats in de uitvoering.	- In september 2024 vindt er een Banenfestival plaats. Dit is tevens een Kick-off voor het 'Sociaal Bureau'. - Aandachtspunten - Voor het 'Sociaal Bureau' moet een deel van de financiering nog geregeld worden. - Afspraken over de samenwerking tussen de WSP's zijn nog niet gemaakt, hier is actie op nodig. Risico is dat dit niet meer tot stand komt en de samenwerking beperkt blijft tot de huidige samenwerking op niveau van uitvoering.
Opleiding in de wijk Inwoners van 27 jaar en ouder uit Zaandam-Oost kunnen een (pre) entree opleiding in de wijk volgen binnen de schooltijden van de kinderen. Ze lopen stage en krijgen extra persoonlijke begeleiding. Uitbreiding met mbo2 volgt later.		- Tot dusver hebben 20 deelnemers het traject met een diploma afgesloten (van de eerste 2 groepen). Derde groep is nog niet afgerond. - Er is een nieuwe werkwijze ontwikkeld in Q1 en Q2 van 2024. - Er hebben reeds 3 informatiebijeenkomsten plaatsgevonden en de verwachting is dat een entree en een pre-entree groep van start kunnen gaan.	- In september 2024 start een 4e entree groep met de opleiding. - In januari 2025 start een 2e pre-entree groep met de opleiding. Aandachtspunten - Er melden zich kandidaten van buiten Zaandam - Oost die deel willen nemen. Dit is niet mogelijk, de SPUK financiering is specifiek voor Zaandam-Oost bedoeld. Risico - Onvoldoende deelnemers door uitval. Dan worden de kosten per deelnemer hoger. - Deelnemers kunnen geen stageplek of opvang vinden waardoor ze niet kunnen deelnemen.

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Taal voor volwassenen Er is een goed samenwerkende taalketen van formele en informele aanbieders waardoor taalbehoefte inwoners snel bij gepast aanbod terechtkomen.		- Een groep Bulgaarse moeders is gestart met taallessen op OBS Kogerveld. - Taallessen in de moskee zijn een succes en we kijken naar wat ervoor nodig is om het op de huidige manier voort te kunnen zetten. - Er is ook op andere plekken behoefte aan taallessen.	- In Q3 2024 maken we een plan m.b.t. taallessen op andere locaties waar behoefte aan taallessen is. Aandachtspunt - Medwerker die voor taal verantwoordelijk was, is uit dienst. Dit is niet bij iemand anders belegd. Risico - Sagenn heeft weinig ruimte voor extra taallessen.
Kinderopvang makelaar Kinderopvangmakelaar wordt ingezet om te bemiddelen tussen de ouders, kinderopvangorganisaties en vve locaties. Deze professional geeft ook voorlichting aan ouders, organisaties en werkgevers over de kinderopvang, VVE en toeslag, ondersteunt de ouders bij aanvragen en wijzigingen, bouwt een netwerk binnen de keten van kinderopvang en heeft een signalerende functie binnen de keten.		Deze interventie is nog niet van start gegaan.	Verwachte start is in Q3 van 2024.
Financiële educatie Wij gaan het aanbod op financiële educatie uitbreiden. Hierbij gaan wij zoveel mogelijk aansluiten bij omstandigheden die een risico vormen voor het ontstaan van armoede en schulden en bij de door inwoners aangegeven behoefte.		Deze interventie is nog niet van start gegaan.	Verwachte start is in 2025.
Inzet van ervaringsdeskundigen Wij gaan ervaringsdeskundigen inzetten op het vroeg signaleren van armoede en schulden en het bieden van laagdrempelige ondersteuning en begeleiding.		Deze interventie is nog niet van start gegaan.	Verwachte start is in Q4 van 2024 Aandachtspunt Er is vanuit de gemeente onvoldoende capaciteit beschikbaar
Ondersteuning bij life-events Wij gaan rondom 3 life-events ondersteuning aanbieden van ervaringsdeskundigen om ontstaan van schulden te voorkomen.		Deze interventie is nog niet van start gegaan.	Verwachte start is begin 2025. Aandachtspunt Er is vanuit de gemeente onvoldoende capaciteit beschikbaar
Pilot kwijtschelden schulden Wij gaan een pilot doen waarbij we de schulden van 20 gezinnen met (jonge) kinderen volledig en onvoorwaardelijk kwijtschelden		- Projectleider is aangesteld en de projectgroep is gevormd. - Er heeft een gesprek met HvA plaatsgevonden en de eerste afspraken zijn vastgelegd.	- In Q3 2024 wordt het onderzoek uitgewerkt en uiterlijk in Q4 van 2024 starten we met het onderzoek. Aandachtspunten - Er is bij de gemeente onvoldoende capaciteit beschikbaar bij kennis en toegang Risico - Onvoldoende budget beschikbaar
Voedselinterventies Wij willen aanschuiftafels introduceren in Zaandam- Oost en daar waar mogelijk de koppeling leggen met bestaande voedselinterventies.		- Er is een overzicht van de voedselinterventies gemaakt - Eerste gesprekken over aanschuiftafels hebben plaatsgevonden	In Q3 en Q4 van 2024 worden aanschuiftafels georganiseerd.

Legenda

- Energie middelen
- Preventie met Gezag

- Regiodeal ZaanIJ
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen

- SPUK Kansrijke Wijk
- Volkshuisvestingsfonds

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
 Interventies op energiearmoede Wij gaan een convenant aan met de corporaties gericht op versnelling van verduurzaming van woningen in Zaandam- Oost. Daarnaast zetten we in op versterking van de Fixbrigade, op een aantal kleinere maatregelen, zoals een witgoedregeling en op vergroting van kennis door onder andere een Energyrace op scholen te introduceren.		– Plan m.b.t. besteding van de middelen voor energiearmoede is gereed. – Fixbrigade is uitgebreid met een tweede hoofdfixer.	In Q3 en Q4 van 2024 wordt een start gemaakt met verschillende onderdelen van het plan.
  Pact Academy Aanbod voor sleutelpersonen, inwoners en professionals gericht op netwerk en (kennis) ontwikkeling		– Opdracht m.b.t. aanbod voor sleutelpersonen en bewoners is verstrekt en de projectleider werkt samen met de wijkmanager aan een Plan van aanpak – Opdracht m.b.t. aanbod voor professionals is verstrekt en de projectleider is van start gegaan met eerste verkennende gesprekken.	– Planning is om voor half juli van 2024 eerste sessies en gesprekken met sleutelpersonen te voeren om tot een verdere invulling te komen voor een aanbod voor sleutelpersonen. Aanbod voor inwoners volgt later. – In Q3 van 2024 gaan we met bewoners in gesprek inzake bejegening door professionals om tot gezamenlijke spelregels te komen.

Legenda

- Energie middelen
- Preventie met Gezag
- Regiodeal ZaanIJ
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen
- SPUK Kansrijke Wijk
- Volkshuisvestingsfonds

STOPLICHTRAPPORTAGE FIJN WONEN

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
 Poort van Zaandam Oost Sloop van 117 sociale huurwoningen en nieuwbouw van 320 woningen (sociale huur, middensegment en koop). Op de begane grond ook het Huis van de Wijk: een combinatie van maatschappelijke voorzieningen, waaronder: bibliotheek, centrum Jong, buurthuis.		Akkoord van gemeenteraad op exploitatie Huis van de Wijk. Tevens publicatie van tender voor Poort van Zaandam Oost (inclusief communicatie).	Op basis van inschrijvingen tender: selectie marktpartij. Uitwerken van ontwerp door Rochdale, marktpartij en gemeente Zaanstad. Participatie. Ontwikkeling en oplevering. Aandachtspunten en risico's: voortgang/planning en blijvende participatie.
 Poelenburg Oost/de Vrije Watering Inbreiding van 35 sociale huurwoningen voor ouderen en 65 zelfbouwoningen.		Bestemmingsplan definitief.	Publicatie tender en, op basis van inschrijvingen, selectie marktpartij. Uitwerken van ontwerp door Rochdale, marktpartij en gemeente Zaanstad. Participatie. Ontwikkeling en oplevering. Aandachtspunten en risico's: voortgang/planning en blijvende participatie. Ook aandacht voor afstemming met nabijgelegen nieuwbouw school (indien dit doorgaat).
Kraakstraat Sloop van 60 sociale huurwoningen en nieuwbouw van zo'n 100 woningen (sociale huur en middensegment).		Doorstart van planvorming door Parteon en gemeente Zaanstad. Nieuwe werkwijze - mede op basis van Uitwerking Visie Fijn Wonen - verkennen.	Plan- en besluitvormingsproces vervolgen. Aandachtspunten en risico's: voortgang/planning en blijvende participatie (met huidige huurders en omwonenden).
Linneausstraat Renovatie of sloop-nieuwbouw van 63 sociale huurwoningen		Doorstart van planvorming door Parteon.	Plan- en besluitvormingsproces vervolgen. Aandachtspunten en risico's: voortgang/planning en blijvende participatie (met huidige huurders en omwonenden).
Sportpark Poelenburg 173 tijdelijke flexwoningen		Herziening van opleverdatum akkoord voor BZK. Finaliseren van afspraken tussen gemeente Zaanstad en Rochdale. Voortgang project.	Plan- en besluitvormingsproces vervolgen. Aandachtspunten en risico's: finaliseren van afspraken met BZK (planning), afstemming met Thorbeckeweg, voortgang/planning en blijvende participatie (met sportverenigingen, omwonenden en nieuwe bewoners).
Zaanse Hoekje Nieuwe maatschappelijke en commerciële bestemming		Onderzoek naar haalbaarheid wonen afgerond. Nieuw concept ontwikkeld. Dit ook met huidige eigenaar besproken. Dit concept wordt nu op verdere haalbaarheid (programmatisch, ruimtelijk, financieel) verkend.	Onvoldoende haalbaarheid voor nieuw concept.
 Galjoenstraat e.o./Middellandse Zee e.o Verduurzaming en renovatie van 246 sociale huurwoningen.		Nog op te starten in Q3 2024.	
 Zaanse Hoekje		Concept geformuleerd: FietsPakhuis. Hierover nadere verkennende gesprekken met eigenaar en potentiële partners.	Aandachtspunten en risico's Financieel draagvlak voor concept. Voortgang (mede met oog op verwachtingen huidige eigenaar).

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
 Vier basisscholen Nieuwbouw voor de Kernschool + De Gouw, nieuwbouw voor Kleurenpracht + De Windroos, nieuwbouw/verbouw voor de Vrije School en nieuwbouw/verbouw voor De Horizon		Locatiekeuzes bepaald (in afstemming met schoolbesturen en mede op basis van Uitwerking Visie Fijn Wonen).	Plan- en besluitvorming vervolgen. Aandachtspunten en risico's Voortgang/planning en participatie (met scholen/docenten, ouders, omwonenden).
Waterspeelplaats Darwinpark Plaatsen van een waterspeelplaats en, op basis van participatie, herinrichting om omgeving		Vorbereiding opening waterspeelplaats en ophalen van wensen voor herinrichting.	Aandachtspunten en risico's Voortgang/planning en participatie.
 Buurtmakers en buurtdraggers Actieonderzoek naar wat bewoners gebruiken en waarderen aan hun directe woonomgeving. Uitkomsten vertalen naar herinrichting voor: (1) Linneausstraat, (2) Brandaris/Galjoenstraat en (3) L-flats Heinsius en Lobelius		Start onderzoek.	Aandachtspunten en risico's Voortgang/planning, participatie en uitkomsten onderzoek onderdeel maken van herinrichting openbare ruimte (opvolging).
Groenadoptie/leefbaarheid Leefbaarheidsprojecten dichtbij huis en met bewoners, gericht op beheer, onderhoud en activiteiten: (1) Bewoner aan zet; (2) Bewonersteams, (3) Bijzondere groenlocaties zoals Buurttuin De Oase.		Herijking organisatie (extra capaciteit).	Aandachtspunten en risico's Voortgang/planning, participatie en initiatieven onderdeel maken van reguliere aanpak openbare ruimte (opvolging).
 Buurt- en huiskamers Leefbaarheidsprojecten dichtbij huis en met bewoners, gericht op ontmoeting en samen activiteiten ondernemen: (1) De Bubbels, (2) De Poelenburcht, (3) Heukelstraat en (4) Lobelia		Herijking organisatie (extra capaciteit).	Aandachtspunten en risico's Voortgang/planning, afstemming tussen ontmoetingsplekken en met sleutelpersonen/Spaansgroen.
Aanpak wijkgerichte overlast Leefbaarheidsprojecten gericht op veiligheid en andere vormen van overlast: (1) Aanpak ondermijning via vastgoed, (2) Campagne Eerlijk Wonen en (3) Complexgerichte aanpak		Doorstart campagne. Verkenning samenwerking 'vastgoedfonds' (werktitel).	Aandachtspunten en risico's Voortgang/planning. Bij 'vastgoedfonds': afspraken met BZK en partners.
Praktische hulp aan bewoners Leefbaarheidsprojecten gericht op het bieden van praktische hulp aan bewoners: (1) Fixbrigade, (2) Energiecoaches.		Reguliere voortgang.	Aandachtspunten en risico's Voortgang/planning, afstemming met sleutelpersonen/Spaansgroen + aanhaken extra trajecten gemeente.
Communicatie en participatie Leefbaarheidsprojecten gericht op informatieuitwisseling: (1) Darwinparkfestival, (2) Slackline event, (3) Signing over Uitwerking Visie Fijn Wonen en (4) Participatie over Uitwerking Visie Fijn Wonen		Slackline event gehouden. Opening Spaansgroen. Reguliere communicatie (waaronder: Pact Post). Specifieke communicatie rondom publicatie tender Poort van Zaandam Oost. Ophalen wensen rondom waterspeelplaats.	Aandachtspunten en risico's Capaciteit (toenemende behoefte aan communicatie).

Legenda

- Energie middelen
- Preventie met Gezag

- Regiodeal ZaanIJ
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen

- SPUK Kansrijke Wijk
- Volkshuisvestingsfonds

STOPLICHTRAPPORTAGE VEILIGHEID

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Versterken aanpak risicjongeren Verbreden en intensiveren huidige aanpak van risicjongeren (12 tot 16 jaar) naar de doelgroepen 12- en 18+: de jonge aanwas, rising stars binnen criminele netwerken.		Wij zijn gestart met het creëren van de kaders en het inrichten van de samenwerking. Er wordt gewerkt aan een gedegen analyse waarop we de aanpak op maat kunnen inrichten (planning Q3).	Voor eind van het jaar ligt er een duidelijke samenwerkingsnota en een blauwdruk voor pga oost en 2% werk. Momenteel zijn er gesprekken gaande met partners als het veiligheidshuis, stedelijk PGA coordinator, OM en reclassing om dit vorm te geven. aandachtspunten/risico's: dit vraagt om andere (maatwerk) processen en andere kijk op huidige methodiek die de logica volgt van de specifieke problematiek in Zaandam-Oost. Daar is ruimte voor nodig.
School en veiligheid Vergroten kennis en vaardigheden professionals rondom vroegsignalering. Vergroten weerbaarheid van jongeren. Versterken gezond pedagogisch klimaat waarin jongeren verblijven na schooltijd.		Er zijn gesprekken geweest met verschillende scholen in Oost, voor de zomer VO en na de zomer PO, om te komen tot een gedeeld beeld waarop we kunnen samenwerken, om het bewustzijn van scholen verder te vergroten op wat er speelt in de wijk, de weerbaarheid te vergroten door beter te signaleren en door te escaleren naar andere instanties en ze hiermee handelingsperspectief te geven hoe te handelen bij zorgelijk gedrag rondom criminaliteit of risicofactoren die hiertoe kunnen leiden.	Actuele afspraken met scholen t/m Q1 2025. Aandachtspunten/risico's: scholen worden voor heel veel problematiek ingezet buiten hun kerntaak lesgeven. Daarmee is er een beperking aan de mogelijkheden en is coordinatie essentieel. Voor scholen is het belangrijk, ook voor de communicatie en het imago, dat het een brede aanpak is voor alle scholen en niet alleen voor hun school.
Veilige wijk en digitale leefomgeving Coachen van risicjongeren in Zaandam Oost, waarbij sport en rolmodellen worden ingezet als middel om laagdrempelig in contact te komen. Weerbaar maken kwetsbare doelgroep tegen risico's (digitale) leefwereld.		Veilige wijk is een van de pijlers waarop we binnen pmg inzetten op het vergroten van meldingsbereidheid, investeren in buurtvaders en moeders, om vanuit de positieve kracht in de wijken het zwijgen en de onveiligheid die hiermee gepaard gaat te doorbreken. We onderzoeken of een mma campagne op doelgroep Oost ingezet kan worden en wij zijn bezig om gemotiveerde betrokken ouders te vinden die zich willen inzetten voor de wijk. Ook onderzoeken we inzet op interventies op intensieve persoonlijke begeleiding. Digitale leefomgeving wordt als project op verschillende scholen in Oost ingezet, wij willen graag toewerken naar een methode die stevig staat en zullen met Jongerenwerk kijken wat hiervoor nodig is om naar een evidence based programma toe te werken. Binnenkort start Halt in de wijk waarmee we direct inspelen op incidenten en actualiteiten en een samenwerking realiseren tussen verschillende netwerkpartners met het oog op preventie.	In het najaar de verschillende mogelijkheden in kaart brengen van interventies/initiatieven in de wijk en een keus maken al dan niet voor een MMA campagne te gaan. Risico's/aandachtspunten: digitale weerbaarheid is programma dat begonnen is met een idee op een A4 zonder een gestructureerde werkwijze met een onderliggende methodiek, dit is nogal een groot risico gezien de slotwet en het kwaliteitskader dat nu als richtlijn worden ingezet binnen pmg en waar dus onze financiering van afhangt. Goed om dit door te ontwikkelen.
Rechtspraak in de wijk We onderzoeken hoe de justitiële functie een grotere en zichtbaardere rol kan krijgen in de wijk		We zijn samen met de Rechtbank, OM en de gemeente de voorverkenning aan het vormgeven voor het inrichten van wijkrechtspraak. Op 11 juli is er een verkennend gesprek tussen de President van de Rechtbank en de Burgemeester om hierover door te praten.	Momenteel in de planvormingsfase en gesprek met Rechtbank, OM en gemeente. Vervolgens in het najaar via Actieteam Jeugd en Veiligheid agenderen in de stuurgroep Veiligheid Pact Zaandam-Oost. Aandachtsp[unt belangrijk dat sturingslijnen helderder worden agenderen in het Dagelijks Bestuur. Planning: Einde jaar agenderen en in het actieteam vooraf voorzien van feedback. In het najaar hopenlijk akkoord en kunnen we starten met fase 1 van de voorverkenning. Risico/aandachtspunt: governance en dus de sturingslijn voor PmG is nog niet helder waardoor dit net zoals de contouren nota nog niet door het DB kan of ander gremium.

Legenda

- Energie middelen
- Preventie met Gezag

- Regiodeal ZaanIJ
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen

- SPUK Kansrijke Wijk
- Volkshuisvestingsfonds

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Aanpak maffiapraktijken in de glazenwassersbranche en uitbuiting arbeidsmigranten We werpen drempels op in het criminele verdienmodel in de malafide glazenwassersbranche en uitbuiting kwetsbare arbeidsmigranten. We voeren een vergunningplicht in. We versterken handhaving, toezicht en opsporing. We ondersteunen bewoners en bonafide ondernemers om weerbaarder te zijn tegen criminelen.		De vergunningsplicht in de private glazenwassersbranche is ingevoerd en per 1 juli operationeel. Integrale handhaving wordt ingezet vanaf 1 juli. Er loopt een communicatie-traject om bewoners en bonafide ondernemers te helpen weerbaarder te worden tegen criminele ondernemers. Met onder andere Politie, OM, NLA, Belastingdienst, RIEC, het Interventieteam en Team Wijkgerichte Overlast zijn er afspraken gemaakt over versterking handhaving en opsporing ter voorkoming van illegale bewoning, uitbuiting arbeidsmigranten en witwassen.	Ingang handhaving vergunningsplicht vanaf 1 juli. Start 100 dagen challenge Harvard Speedlab over integrale aanpak begin september. Aandachtspunt is prioritering problematiek bij enkele landelijke partners en mogelijk verschuiving/waterbed effecten naar andere gemeenten. Per brief zijn de betrokken Ministers en Staatsecretaris daarom gevraagd om landelijke regie.
Aanpak handel, opslag en productie van drugs We treden zichtbaar op tegen de handel, opslag en productie van drugs en ontregelen en verstoren die door informatiegestuurde toezicht en handhaving.		In eerste helft 2024 door het Interventieteam 9 sluitingen van woningen of garageboxen op last van de Burgemeester wegens drugs of illegale prostitutie. Ruim 75 bedrijfscontroles uitgevoerd met diverse resultaten, waaronder intrekkingen exploitatievergunning, illegale werknemers, drugs en hennepkwekerijen aangetroffen.	Aandachtspunten Prioriteit bij de partners.
Tegengaan onveilig en asociaal verkeersgedrag Focus op problemen piekomenten bij scholen en supermarkten en asociaal rij- en parkeergedrag in de wijken. We stellen een handhavingsschema op waarbij gemeente en politie samenwerken.		De meldingen over de parkeeroverlast rondom scholen worden via de reguliere wegen opgepakt. Handhaven en zichtbaar aanwezig zijn leveren succes op, maar we merken dat het effect daarvan vervolgens ook wegzakt.	In 2 ^e helft 2024 zorgen we voor geactualiseerde en zo nodig hernieuwde afspraken over de aanpak van onveilig en asociaal verkeersgedrag.
Aanpak woon-, zorg- en uitkeringsfraude Onze geïntensiverde aanpak in de wijken Poelenburg en Peldersveld heeft de afgelopen jaren succes opgeleverd. Dat breiden we nu uit naar heel Zaandam-Oost.		Uitkeringsfraude: Door het Interventieteam zijn in de eerste helft van 2024 131 uitkeringen onderzocht. 41 uitkeringen zijn beëindigd, afgewezen of gewijzigd. Kostenbesparing: ongeveer 0,75 mln per jaar. Tevens is 15x een zogenaemde LOD (last onder dwangsom) opgelegd onder andere vanwege dealen en openlijke geweldpleging. In de eerste helft van 2024 zijn er 445 huisbezoeken vanuit TWO geweest. Van deze huisbezoeken waren er 41 zogenaemde cauties bestuurlijke boete huisvergunningsoverordening (HVV), 3 Bestuurlijke boetes HVV 7x. Beschikking bestuurlijke boete kamerverhuur. Cauties worden aan een burger afgegeven wanneer er geen, of niet op tijd, huisvestingsvergunning wordt aangevraagd.	Prioriteit voor de uitvoering handhavingstrategie malafide glazenwassers-branche.
Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling We zetten in op bewustwording rondom dit onderwerp. We vragen en faciliteren de (in)formele netwerken in de wijken om dit onderwerp bespreekbaar te maken. We zorgen daarnaast dat de hulpverlening beter aansluit op de behoefte die wijkbewoners specifiek in Zaandam-Oost hebben en wat hier werkt.		Netwerk en problematiek is scherper in beeld, 63 personen bevraagd (formeel en informeel)	2 ^e helft 2024: * afronden gesprekken informele partners en buurtbewoners, opleveren netwerkkaart, * aftrapbijeenkomst aanpak Pactgebied/ bijeenkomsten vormen versterkingscirkels en gezamenlijk plan van aanpak, * trainingen handboek meldcode. Aandachtspunten: huidige aanpak mist volgens gesproken professionals en bewoners handelingsperspectief dat passend is aan de vraag en behoefte van de bewoners. Bewoners haken af door te lange wachtrijen of niet doorpakken na gesprek met overheidsprofessionals. Cultureel sensitiviteit is ook een belangrijk aandachtspunt.

Legenda

- Energie middelen
- Preventie met Gezag

- Regiodeal ZaanIJ
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen

- SPUK Kansrijke Wijk
- Volkshuisvestingsfonds

STOPLICHTRAPPORTAGE GEZONDHEID

PROJECT	STATUS	RESULTATEN & STAND VAN ZAKEN Q1-Q2 2024	PLANNING, AANDACHTSPUNTEN & RISICO'S
Tijdige mondzorg Project ontwikkelen om de mondzorg kinderen te verbeteren via een totaalaanpak met betrokken partners.		Werkgroep samengesteld. Overleggen gevoerd met stakeholders inclusief scholen.	Verwachte start is eind 2024.
Netwerkwzorg inwoners psychiatrische kwetsbare bewoners Voor goede zorg en behandeling van mensen met ernstige psychische aandoeningen zijn meerdere disciplines nodig die effectief met de cliënt, zijn naasten en met elkaar samenwerken (netwerkwzorg).		Werkgroep is samengesteld. Doel is om het huidige aanbod in kaart te brengen voor kwetsbare psychiatrische kwetsbare bewoners. Tweede doel is zorg en welzijn beter op elkaar laten aansluiten.	Na de zomer 2024 een plan van aanpak presenteren.
Welzijn op Recept Welzijn op Recept is een alternatief voor mensen met psychosociale klachten die door de huisarts worden doorverwezen naar welzijnsinstellingen en sociale wijkteams.		Werkgroep is samengesteld. Plan van aanpak/implementatie geschreven	Oktober 2024 starten met de implementatie WOR.
Rol van sleutelpersonen versterken Sleutelpersonen, vrijwilligers, jongerenwerkers, brugfunctionarissen worden getraind als gezondheidscoaches die kunnen fungeren als verbindende schakels tussen het formele en informele aanbod op het gebied van zorg. Dit bereiken we door middel van training en deskundigheidsbevordering.		Werkgroep samenstellen in samenwerking met HvA en Stipp	Na de zomer werkgroep samengesteld en een projectplan.
Samenwerking medische zorg, eerstelijnszorg sociale basis op het gebied van mentale en de gezondheid 40% van de top 100 patiënten met multimorbiditeit (wat betreft zorggebruik) in het Zaan Medisch Centrum komt uit Zaandam-Oost. In samenwerking met het ZMC, huisartsen, wijkverpleging, apothekers, het sociaal wijkteam en Parnassia willen we onderzoeken hoe we inwoners met meerdere aandoeningen beter kunnen begeleiden op zowel psychisch als somatisch gebied, met als doel de kwaliteit van leven te verbeteren.		Werkgroep samengesteld. Overleggen gevoerd met stakeholders.	

Legenda

- Energie middelen
- Preventie met Gezag

- Regiodeal ZaanIJ
- Regiodeal ZaanIJ Groen en Meedoen

- SPUK Kansrijke Wijk
- Volkshuisvestingsfonds

PACT
ZAANDAM
OOST
2024-2044